

ЦЬОГО ЗНАЄ

■ 1772 р. Перший поділ Польщі. ■ 1911 р. У Києві помер після замаху Петро Столипін, державний діяч Росії. ■ 1922 р. У Празі українська молодь заснувала Спільку студентів-емігрантів. ■ 1929 р. Народилася художниця, діячка правозахисного руху Алла Горська. ■ 1929 р. На запорізькому заводі "Комунар" випущено перший вітчизняний комбайн. ■ 1934 р. Радянський Союз вступив до Ліги націй (з якої незабаром був виключений за війну проти Фінляндії). ■ 1965 р. В УРСР вийшла постанова про увічнення місць, пов'язаних з історією українського козацтва.

Холодний
Яр

▼
8-9

Спартакіада
трудящих
України

▼
14

І знову нас б'ють

В Одесі скоєно напад на Наталію Шестакову — журналістку газети «Слово». Постраждала напад із професійною діяльністю не пов'язує. У міліцію жінка не зверталася, **інформують «Українські новини»**.
А в Чернівцях невідомі жорстоко побили редактора газети «Час» Петра Кобевка. Коли потерпілий почав кричати, один із нападників застосував газовий балончик.
Очолована Петром Кобевком газета перебуває в жорсткій опозиції до Чернівцької облдержадміністрації, критикує недоліки в роботі її керівництва. Голова облдержадміністрації Теофіл Бауер порушив судову справу проти непоступливого редактора за нібито завдану образу його честі й гідності.
Буковинські журналісти не вірять, що бандитів буде притягнуто до відповідальності. Адже місцеві правоохоронці досі не розкрили аналогічний злочин — торік побили працівника газети «Молодий буковинець», **повідомляє наш власний кореспондент Василь БАБУХ**.

Я ВАМ ПИШУ...

Ех, літо!.. Згадувати не хочу

Цього літа ми з дитиною відпочивали у селі Новопетрівці Бердянського району. Те, що побачили, вразило до глибини душі. Поряд з будинком, кімнату в якому ми наймали, розташовано дитячий табір. Вихованці там геть позбавлені нормальних умов. На території табору жодної квіточки, лише пилюка на асфальті та сміття. Музика лунає майже цілодобово, навіть під час денного сну. Від її гриміння можна очманіти. Пляж табору — взагалі окрема розмова. У таких умовах не можна ані відпочити, ані оздоровитися!
Діти залишені напризволяще, вихователя можна побачити хіба що увечері на дискотеці з пляшкою пива в руках та цигаркою в зубах. Директор табору — завгосп без педагогічної освіти. Діти різного віку весь час товпляться за туалетом (що стоїть далеко від дитячих корпусів) і курять...
Ціни на путівки дорогі, а умов для відпочинку не створили жодних. Батьки не уявляють, куди відправляти своїх дітей. Я, приміром, після того, що побачила, нізащо не віддам свою дитину на таке оздоровлення.
Олена Дмитрівна, вчителька.
Бердянськ
Запорізької області.

Голос України

Г А З Е Т А В Е Р Х О В Н О Ї Р А Д И У К Р А Ї Н И

У НОМЕР

Ми готові йти далі

Україна не вважає за доцільне «укладання оновленої сусідської угоди з Європейським союзом, в якій не будуть визначені перспективи її членства в Євросоюзі». Про це, повідомляє УНІАН, заявив Президент України Леонід Кучма на пленарному засіданні другого Європейського економічного форуму в Зальцбурзі. Так він прокоментував дискусії всередині Євросоюзу про можливості укладання з Україною так званої «сусідської угоди». Вона, за його словами, піде далі, ніж угода про партнерство і співпрацю, однак не передбачатиме для нашої держави можливості членства. На думку глави Української держави, зробити це означало б фактично поховати в найближчі роки можливість навіть самої постановки питання про європейське майбутнє нашої країни.

Щоб не вносити надзвичайщини

Більшість керівників фракцій Верховної Ради зішлися на тому, що парламент має реагувати на будь-які події, але не має потреби проводити позачергове засідання, щоб не вносити в наше життя елементу надзвичайщини. Так Голова Верховної Ради Володимир Литвин пояснив під час учорашньої зустрічі з Президентом Румунії Іоном Ілієску рішення

ня погоджувальної ради українського парламенту. Загалом, на думку Володимира Литвина, «політичні процеси в Україні розвиваються штатно, ми стаємо дедалі демократичнішою державою». Голова Верховної Ради ознайомив візита з поточною роботою українського парламенту. Сторони також обговорили нинішній стан україно-румунських відносин, котрі, як сказав Володимир Литвин, «ми розглядаємо як важливий пріоритет нашої зовнішньої політики».

Верховна Рада рішення про скликання позачергової сесії не прийняла

О 14.30 голови парламентських комітетів, лідери парламентських фракцій і груп зібралися на екстрено скликану погоджувальну раду. У ній також узяв участь Прем'єр-міністр Анатолій Кінах.
Погоджувальна рада не прийняла рішення проводити позачергове засідання парламенту. Однак зішлися на тому, що це питання треба розглядати на пленарному засіданні парламенту, попередньо докладно обговоривши та вивчивши його. Очевидно, це буде наступного вівторка. Депутати запропонували створити комісію з представників усіх фракцій для того, щоб вони винесли свій вердикт стосовно тих подій, які відбулися 16 вересня.

День і ніч опозиції

16 вересня. Львів

Учасники акції «Повстань, Україно!» хвилиною мовчання вшанували пам'ять журналіста Георгія Гонгадзе, який рівно два роки тому все ще загадково зник з життя.
Приєднання до трійки організаторів акції — «бютівців», соціалістів і комуністів — ще й «нашоукраїнців» на чолі з Віктором

16 вересня. Луганськ

Ющенком стало очевидною сенсацією нинішньої політичної осені. На очах багатотисячного гурту мітингувальників, що зібралися на Європейській площі столиці, лідер «Нашої України» підписав усі жорсткі звернення, ухвалені цими Всеукраїнськими зборами.
На наш погляд, Європейську площу і прилеглі до неї вулиці за-

полонили до сорока тисяч мітингувальників з прапорами і гаслами найрізноманітнішого політичного забарвлення. Організатори акції назвали зібрання на столичній площі Всеукраїнськими зборами, а саму акцію виміряли координатами «від Києва до Сімферополя, від Луганська до Львова».
(Продовження на 2-й, 12-й стор.).

АКТУАЛЬНО

Міні-металургійний завод «Істіл (Україна)» зупинив електросталеплавильне виробництво — бракує металобрухту. Це вже п'ята з початку року зупинка донецького підприємства, пов'язана із дефіцитом брухту. Протягом перших восьми місяців завод простояв 69 днів — третину робочого часу, недовиплавлено понад 100 тисяч тонн сталі. Якби не проблеми з брухтом, у серпні завод міг би вип-

лавити рекордну кількість сталі — 62 тисячі тонн — і вивести на проєктну потужність нову електросталеплавильну піч «Данарк», **повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ**.

Київське районне відділення міліції в Харкові порушило кримінальну справу проти мешканця міста, який використовував працю неповнолітніх. Наймолодшому з хлопців, який протягом декількох місяців працю-

вав у підпільному цеху з виробництва пемзи, було дев'ять років. Усього тут гнуло спина шестеро дітей. Роботодавець їм щотижня видавав 50 гривень на всю бригаду, **інформують «Українські новини»**.

Під час проведення операції «Урожай-2002» податківці Черкаської області виявили так звані ліві поля. Їх завели деякі хитромудрі керівники сільгосппідприємств, щоб не сплачувати по-

датки, орендну плату, пайові внески. Тобто земельні угіддя засіяні, на них дозріває урожай, а господаря на нього ніби й немає...
У Ревівській сільраді Кам'янського району площа «підпільної» ділянки становила аж 500 гектарів.
За поданням податкової міліції прокуратура області порушила 9 кримінальних справ, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО**.

День і ніч опозиції

(Початок на 1-й стор.).

Окрім виголошення різних виступів лідерів акції, зокрема Олександра Мороза, Адама Мартинюка, Юлії Тимошенко, Петра Симоненка, Анатолія Матвієнка та дещо стриманішого Віктора Ющенка, збори дружно прийняли ухвалу та окремі звернення до Президента України, глав іноземних держав і їхніх диппредствництва в Україні, силових структур. Вимоги: створення парламентської більшості на базі політичних сил, які одержали найбільше голосів у виборах-2002, усунення Л. Кучми від виконання президентських обов'язків, проголошення дострокових виборів Президента України і в цьому розрізі — вимоги до Голови Верховної Ради України терміново зібрати депутатів на сесійне засідання і визначитися з датою позачергових президентських виборів. Окремими пунктами — припинити «провокації проти власного народу» і надати теле- та радіоефір для оприлюднення ухвал зборів. Між іншим, саме цього дня на українських телеканалах відбулася «масштабна запланована профілактика», і цей збіг, запевнив прес-секретар Прем'єр-міністра Сергій

Нагорянский, не треба розглядати в політичній площині.

Отже, все відбувалося у запланованих рамках: хоча й сердито, та мирно. Прагнення еволюційних змін у революційній «обгортці». Лише в разі, коли влада не прислухається до вимог, — обіцянки стояти «до кінця». Неодноразові заклики лідерів опозиції до спокійної і виваженої ходи акції таки не були даремними. Не беремося стверджувати, що проникливе звернення Всеукраїнських народних зборів («не боятися того, чого вже не боятися ваші голодні діти й дружини») встигло дійти до зосереджених у численних міських вуличках і дворах правоохоронців, але й вони до пізнього вечора трималися напрочуд коректно і безсторонньо. Чого не скажеш про ніч...

Увечері група народних депутатів зустрілася з главою адміністрації Президента В. Медведчуком і передала йому текст резолюції учасників протестної акції з вимогою дострокової відставки нинішнього глави держави з посади. Після цієї зустрічі Віктор Медведчук поділився з журналістами своїм поглядом на події. На його думку, під час проведення акції протесту не

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

було зафіксовано якихось протиправних дій. Крім встановлення наметового містечка біля адміністрації Президента.

Прокоментував ситуацію і Прем'єр-міністр Анатолій Кінах. Він вважає, що в державі немає революційної ситуації, а та, яка склалася, — під контролем Кабінету Міністрів та правоохоронних органів. Прем'єр також розпізнав протиправні дії у встановленні наметів на вулицях Шовковичній та Інститутській і запевнив, що «дії з боку влади будуть відповідними».

Отримати «офіційну» інформацію про нічні події, незважаючи на всі наші зусилля, не вдалося. Працівник Центру громадських зв'язків МВС України Андрій Киенко, з яким відбулася розмова, відповів, що давати будь-яку інформацію про «палатки» він не уповноважений і в нього її немає. А телефон заступника начальника центру Геннадія Гребньова, який, очевидно, міг би дещо сказати, вперто мовчав. Як і інші «відповідальні» телефони.

(Закінчення на 12-й стор.).

У регіонах

На Закарпатті мітинги в рамках всеукраїнської акції «Повстань, Україно!» відбулися в Ужгороді та Мукачевому. За приблизними даними, участь у них узяли до двох тисяч осіб. Їхні вимоги: формування уряду на коаліційних засадах, перехід до парламентсько-президентської держави і припинення у зв'язку з цим діяльності адміністрації Президента, вибори голів обласних та районних адміністрацій, а не їх призначення, припинення зубожіння народу, гарантування державою прав на освіту та охорону здоров'я, підвищення пенсій до рівня прожиткового мінімуму.

Ексцесів між учасниками мітингу та правоохоронними органами не було, **передає наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

За оцінками організаторів акції «Повстань, Україно!», у мітингу на центральній площі Черкас узяли

участь майже 10 тисяч представників опозиційних партій, рухів, ветеранських організацій та жителів обласного центру. Учнівська та студентська молодь участі в акції не брала. Того дня у всіх навчальних закладах було продовжено заняття, а після них проводилися спортивні змагання.

Учасники антипрезидентського виступу одноостайно прийняли резолюцію, в якій зажадали негайної відставки глави держави Леоніда Кучми. У разі невиконання волевиявлення народу — наступний мітинг протесту відбудеться 29 вересня. А віднині, заявили організатори акції, під стінами облдержадміністрації розпочинається пікетування. Два депутати Черкаської міської ради Максим Булатецький та Павло Карась оголосили про початок політичної голодовки. Вона триватиме доти, доки Леонід Кучма не заявить про свою добровільну відмову від влади, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

Майже 3000 чернігівців прийшли підтримати акцію «Повстань, Україно!» на Красну площу, частину якої саме асфальтували. Незважаючи на це та попередню судову заборону заходу, перед протестним електоратом виступили народні депутати України Микола Рудьковський та Сергій Правденко, які закликали присутніх до боротьби проти чинної влади. Вони і очолили похід до Чернігівської облдержадміністрації, де протестанти скандували антипрезидентські гасла. Участь в акції взяли і представники блоку «Наша Україна».

на». Керівник його обласного відділення Володимир Ступак зачитав вимоги до Президента Леоніда Кучми, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

Усупереч сподіванням влади під різними прапорами на акцію «Повстань, Україно!» зібралося кілька тисяч чоловік. Щоправда, переважно люди старшого і похилого віку.

Двогодинний мітинг пройшов без ексцесів. Вимоги мітингувальників навряд чи відрізнялися чимось від загальноукраїнських. За винятком хіба що того, що невдоволені разом з Президентом пропонували усунути з посади й харківського главу облдержадміністрації.

Того ж вечора пресслужба Харківської облдержадміністрації розповсюдила інформацію про зустріч Є. Кушнарєва з представниками опозиційних сил. У прес-релізі, зокрема, йдеться: «Євген Кушнарєв ще раз підкреслив, що він завжди готовий до конструктивного діалогу з опозицією, але не на мітингах, а за столом переговорів», **передає наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

У Луцьку на Київському майдані перед приміщенням облдержадміністрації зібралися більш як тисяча прихильників Комуністичної і Соціалістичної, Української соціал-демократичної партій, Української республіканської партії «Собор» та ВО «Батьківщина».

Переважно літні городяни та гості обласного центру висловили невдоволення найвищої влади в державі, критикували відверте порушення засад демократії та утиску політичних прав і свободи слова.

Загалом акція протесту в краї, зі свідчень правоохоронців, пройшла без будь-яких порушень і сутичок, **передає наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.**

Під час віче, що відбулося біля пам'ятника Тарасові Шевченку, у свідомості пересічних львів'ян схоже, стався революційний переворот. Бо ще не так давно на президентських виборах вони кричали «геть комуняк» і... майже одноостайно проголосували за Кучму, щоб відвернути «червону загрозу». І ось нині лунають слова про те, що Петра Симоненка треба

приймати таким, яким він є, і ніхто не кричав «ганьба». Мало того, коли народний депутат, голова обласного осередку НРУ Ярослав Кендзьор і зауважив, що негоже рекламувати Симоненка, у натовпі залунав свист. А загалом комуністи серед львівських опозиціонерів не світилися. Про це сторони домовилися раніше.

Цитатою дня стали слова Олександра Мороза: «кордон між рабством і свободою неможливо пройти нелегально». І колишні політ'язні — Юрій Шухевич, Левко Лук'яненко, і народні депутати, і представники партій та громадських організацій закликали захищати гідність нації легально. І бути пильними: бо на зміну одному антидемократу може прийти інший, **передає наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

Під час антипрезидентської акції «Повстань, Україно!» сумська опозиція нарешті продемонструвала, що й вона чогось варта. Це при тому, що обласна влада аж ніяк не чекала виступу своїх «вірнопідданих» склавши руки, а готувалася до часу «Х», либонь, набагато ретельніше і ґрунтовніше, аніж її політичні опоненти.

В обласному центрі опозиція збрала під свої знамена більш як сім тисяч мітингувальників, які прийшли на площу Незалежності, щоб уголос сказати своє рішуче «Ні!», **повідомляє наш власний кореспондент Владислав ЖМУРКОВ.**

На 15 годину дня на Тетральній площі Луганська зібралися переважно пенсіонери, представники Компартії України. Тому ще до початку мітингу можна було спрогнозувати, як він проходитиме, хто на ньому виступатиме і чим цей захід завершиться.

Було ухвалено резолюцію, в якій учасники акції зажадали відставки Леоніда Кучми, а також попросили залишити свої керівні пости главу облдержадміністрації Олександра Єфремова і голову облради Віктора Тихонова. За пропозицією народного депутата Сергія Гмирі учасники акції вишукувалися під вікнами облдержадміністрації, озвучуючи свої вимоги. Обійшлося без конфліктів. Як, власне, і прогнозувалося, **передає наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Фото Олега ВОЛОДИМИРСЬКОГО (УНАН).

В Одесі на Куликовому полі відбувся мітинг представників лівих сил.

У НОМЕР

Опозиція вимагає позачергове засідання парламенту

Опозиційні політичні сили, котрі зініціювали проведення акції протесту по всій країні, вимагають провести сьогодні, 18 вересня, позачергове засідання Верховної Ради України. Учора зранку лідери опозиційних фракцій СПУ — Олександр Мороз, КПУ — Петро Симоненко і БЮТ — Юлія Тимошенко зустрілися з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином. Глава парламенту відмовився самостійно скликати позачергове засідання ВР, але погодився провести о 14-й годині погоджувальну раду голів парламентських комітетів і лідерів депутатських фракцій і груп. В. Литвин посилався на те, що згідно із законодавством рішення скликання позачергового засідання парламенту може прийняти лише погоджувальна рада.

Опозиційні фракції вимагають винести на позачергове пленарне засідання ВР проекти постанов про початок процедури імпичменту Президента України Леоніда Кучми, про відставку Міністра внутрішніх справ Юрія Смирнова, про відставку глави адміністрації Президента Віктора Медведчука, начальника київської міліції Опанасенка. Як повідомив в інтерв'ю журналістам член політради СПУ Юрій Луценко, якщо не вдасться провести позачергове пленарне засідання Верховної Ради 18 вересня, опозиційні фракції вимагатимуть розгляду пакета політичних постанов наступного пленарного тижня.

Силовиків на «килим» до парламенту

Парламентський комітет з питань правової політики на своєму засіданні прийняв рішення звернутися до Голови Верховної Ради Володимира Литвина з вимогою терміново скликати позачергове засідання сесії ВР 18 вересня і заслухати на ньому повідомлення Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ і Голови Служби безпеки про події в ніч з 16 на 17 вересня, зокрема, знесення наметового містечка біля Верховної Ради, Кабміну і адміністрації Президента, затримання майже 20 активістів акції громадського протесту «Повстань, Україно!».

Комітет також створив тимчасову комісію, якій доручено зібрати інформацію про ці події, дати правову оцінку дій силовиків і підготувати проекти висновків з цих питань. Очолив цю комісію народний депутат Сергій Соболев (фракція «Наша Україна»). Комітет, членами якого, до речі, є всі троє лідерів опозиційних фракцій, запропонував також запросити силовиків на позачергову погоджувальну раду.

Юліана ШЕВЧУК.

НОВИНИ

Звернення Президії Київської міської ради до киян та гостей столиці

Дорогі кияни та гості столиці!

Акція громадського протесту «Повстань, Україно!» 16 вересня 2002 року в місті Києві пройшла загалом без порушень громадського порядку. Це є результатом виважених дій і самих учасників акції, і владних структур держави та міста.

Водночас увечері 16 вересня 2002 року в центральній частині міста було встановлено

намети, перекрито деякі вулиці, заблоковано рух громадського транспорту. Така ситуація призводить до порушень життєдіяльності міста, створює незручності для киян та гостей столиці.

Президія Київради звертається до киян та гостей міста з проханням не порушувати Конституцію та закони України, рішень Київської міської ради з питань організації та про-

Президія Київської міської ради.

ФОТОФАКТ

З нагоди святкування 207-ї річниці Луганська міський голова Євген Бурлаченко присвоїв звання «Почесний громадянин Луганська» чотирьом жителям обласного центру.

На знімку: Євген Бурлаченко вручає нагороду Михайлу Резнікову.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Молодіжні програми нехтують

В Ялті завершив роботу третій міжнародний телекінофорум «Разом», в якому взяли участь представники з 26 країн. Гран-прі отримав документальний фільм латвійського телебачення «Луціан і Ельзі». А в номінації «Крим — міжнародна оздоровнича» перший приз вибороли ялтинці.

Водночас оглядачі під-

креслили: на форумі не було програм і особистостей, які визначають нинішній рівень телебачення. Тож через невідповідність жанрів журі не визначило переможця і призерів у номінаціях «інформаційні та молодіжні програми».

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Російська попса над розбитими пляшками

Житомир відзначив 1118-ту річницю з часу свого заснування. Свято ще раз засвідчило: талантів у Житомирі не бракує. А от гала-концерт за участю зірок естради — дійство, яке зібрало найбільшу аудиторію, — залишив після себе не вельми веселі враження...

Заїжджі виконавці чомусь переконані, що в Україні бракує саме російськомовної попси. Звучала вона і в Житомирі. Але в якому антуражі! Під ногами в багатотисячного натовпу молоді,

Олексій КАВУН.

Житомир.

Новий крок «Старої фортеці»

Утретє в Кам'янці-Подільському відбувся Всеукраїнський дитячий фестиваль мистецтв «Стара фортеця». Він започаткований кам'янчанкою, відомою співачкою Броніславою Солтисік та Асоціацією діячів естрадного мистецтва України.

Більше трьохсот юних талантів виборювали звання лауреатів

конкурсу. А оцінювали майстерність артистів директор Національної радіокомпанії «Промінь» Степан Галябарда, заслужені митці Олександр Василенко, Алла Кобилянська, Віталій Свирид, народні артисти України Іван Попович та Микола Коломієць.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Несправедливих вироків буде менше

засіданні голова ВРЮ Сергій Ківалов, який, до речі, докладає всіх зусиль, щоб цей процес відбувався послідовно.

Принциповість під час підбору кандидатур цілком резонна, адже лише за останній рік за поданням Вищої ради юстиції Президентом України вже призначено на посади 710 суддів. Ще 123 судді поповнять лави відповідно до прийнятого на засіданні рішення. Однак доводиться кон-

статувати, що рівень підготовки кандидатів у судді залишається низьким, а тому 21 кандидату відмовлено у прийнятті на посаду. Велика кількість нових юридичних вузів без належного рівня викладання веде до девальвації диплома юриста та збільшення кількості формальних дипломів. Найгірше, що це відбувається за очевидного браку в Україні правників, які мали б високий професійний рівень.

КРИМІНАЛ

Аферистів затримано правоохоронцями. Слідство намагається встановити, в яких ще містах і селах промишляли псевдоволонтери.

Василь БАБУХ.

Підніжка для «Таврії»

У Вільнянську правоохоронці виявили підпільний цех з виробництва запчастин до автомобілів, які випускає СП «АвтоЗа3-ДЕУ». Задіяні у цьому виробництві 40 різних станків, вісім штампувальних пресів та інше обладнання свідчили про неабиякий розмах «тіньового» бізнесу. В «умільців» вилучено запчастин на 20 тисяч грн. За оцінками експертів, уся продукція «тіньовиків» неякісна. А її реалізовано на 100 тисяч гривень!..

Олександр АБЛИЦОВ.

ВІСТІ З ЛЬВІВЩИНИ

Розкопали мур XVI століття

У скверіку навпроти облдержадміністрації й обласної ради археологи розкопали оборонний мур завширшки 2,6—2,8 метра, що датується XVI століттям. На місці розкопок планували встановити пам'ятник В'ячеславові Чорноволу. Подальша доля розкопок залежить від того, яке місце буде відведено для пам'ятника.

Замки Золотої підкови

У львівському Будинку вчених відбулася презентація 30-хвилинного фільму Незалежного телевізійного агентства (НТА) "Замки Золотої підкови". Першими фільм побачили представники органів влади, банкіри, підприємці, які стали меценатами проекту. Старовинні королівські замки Львівщини (Одеський, Золочівський, Підгорецький) — краса і гордість краю, зазнали руйнацій часу, погромів і вандалізму. Над їх відродженням під керівництвом директора Львівської галереї мистецтв працюють ентузіасти.

Продюсер Едуард Занюк вважає, що новостворений фільм покликаний переконати громадськість, що скарби поряд. А вручені символічні призи — золоті підкови — спонукатимуть меценатів до наступних кроків.

Два в одному

На Львівському іподромі водночас відбулося два свята: обласна сільськогосподарська виставка-ярмарок "Агро-2002" і кінноспортивне свято.

У бій пішли лише... комахи

Незвичну атаку ворога довелося відбивати жителям Жидачівського району. Впродовж кількох днів вони не могли дістатися до райцентру через підвісний міст, бо його захопили... шершні. Дітлахи підпалили дерево із кублом комах, а ті відігралися — накинулися на людей. Дехто, рятуючись, стрибав у воду. Майже два десятки уражених звернулися по допомогу до лікарів.

Познайомилися — і під вінець

У Львові при храмі святих Ольги і Володимира почав діяти клуб знайомств для тих, хто хоче одружитися. Щонеділі о четвертій сюди приходять знайомитися молоді, й не дуже, люди.

Лихо не вибирає

До Перемишлянської районної лікарні на Львівщині госпіталізовано 25 монахів і двоє робітників монастиря, що розташований в селі Унів. Попередній діагноз — харчова токсикоінфекція нез'ясованого походження. Стан постраждалих задовільний. На місці події працюють фахівці управління охорони здоров'я облдержадміністрації та обласної СЕС, повідомляє Укрінформ.

А джерело добра бездонне

Під час військових навчань "Козацький експрес" восьмеро королівських рейнджерів працювали в реабілітаційному центрі "Джерело", де перебувають діти, хворі на церебральний параліч. Військові забетонували підлоги, облаштували зелений майданчик, подарували необхідне устаткування. А насамкінець перед дітьми виступив британський військовий оркестр "Ватерлоо". На пам'ять про "десант" залишилися висаджені на галявині туї, сосни і квіти із Великої Британії.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ФОТОФАКТ

На Яворівському полігоні Західного оперативного командування (Львівська область) тривають спільні україно-британські навчання «Козацький експрес-2002».

На знімку: англійський військовий музикант.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

ПОЛІТИКА

Ще раз про витрати на оборону

Відповідно до проекту Держбюджету-2003 видатки на оборону на 2003 рік передбачено у сумі 2945 млн. грн. Вказаного ресурсу вистачить лише на виплату грошового забезпечення та заробітної плати військовим. Міністерство фінансів як стверджувало, що грошей немає і не буде, так і продовжує стверджувати. Та чи каже Мінфін правду?

По-перше, виділена сума — це 1 % від ВВП, що втричі менше, ніж передбачено Законом «Про оборону».

По-друге, незрозуміла пропорція фінансових ресурсів стосовно ВВП. Обсяг промислового виробництва зріс на 14,2%, макропоказники — на 18,7%, а питома вага державного бюджету у ВВП знизилася з 20,5% у 2000 р. до 18% у 2002 р.

По-третє, необгрунтоване надання пільг платникам податків, лобювання певних інтересів призводять до непродуктивних втрат державних коштів.

Протягом 2001 року введено додатково 33 види нових пільг в оподаткуванні без відповідної компенсації втрат надходжень. У цілому в Україні пільгами в оподаткуванні за 2001 рік скористалися 128 тис. юридичних осіб, тобто кожний шостий із загальної чисельності зареєстрованих платників. Реальні втрати бюджету при цьому становили 29,8 млрд.

грн. Сума втрат дорівнює сумі доходів держбюджету на 2003 рік по загальному фонду, а Мінфін твердить, що немає коштів на оборону.

Робота з поліпшення фінансового забезпечення Збройних Сил України повинна вестись у двох напрямках. З одного боку, уряд зобов'язаний збільшити видатки на оборону щонайменше вдвічі, як це передбачено законодавчими нормами. З другого — Міністерство оборони має розробити надійні механізми ефективного та цілеспрямованого використання коштів, що надходять з держбюджету, а також погашення кредиторської та дебіторської з а б о р г о в а н о с т і Міноборони.

Де брати гроші? Найперше Міністерству фінансів варто провести інвентаризацію законодавчих актів України та виробити пропозиції з ліквідації законодавчих суперечностей у бюджетній сфері. Бюджетні видатки згідно з чинним

законодавством становлять 34,7% від ВВП. Це перевищує в 1,2 разу доходи зведеного бюджету. Як це може бути? Чи не означає це, що кошти є? І де вони? Відповідь треба шукати в іншій площині.

Далі. Починаючи з 1998 року Верховна Рада прийняла цілу низку законів про списання та реструктуризацію боргів на загальну суму 34 млрд. грн. Отже, законодавство стимулює до нагромадження заборгованості. Місцеві органи влади зацікавлені зберігати заборгованість, занижуючи показники, щоб вибити трансферти. Статистика Держказначейства свідчить, що держбюджет не виконується, натомість значно перевиконуються місцеві бюджети. Такі перекося вказують на низький рівень прогнозування та планування в Міністерстві фінансів. І не потрібно нарікати на те, що немає грошей, а слід краще виконувати функції центрального органу влади.

Міністерство оборони за рахунок господарської та економічної діяльності наповнює спеціальний фонд державного бюджету на 30 відсотків, які йдуть на оборону. Разом з тим урядом не викона-

Мал. Віктор ПОПОВА.

ні зобов'язання з погашення кредиторської заборгованості Міноборони по розрахунках із Російською Федерацією за стратегічну авіацію та погашення дебіторської заборгованості НАК «Нафтогаз України» перед Мінобороною.

І, нарешті, потрібно

від розмов перейти до реформ у грошово-кредитній та податковій політиці держави, які зможуть забезпечити реальні джерела збільшення доходної частини держбюджету, а відтак — необхідні витрати на оборону.

У світі нині відбувається величезна концен-

трація небезпек і загроз, зокрема й воєнної.

Очевидно, що формування оборонного бюджету країни треба поставити на чільне місце. Порох завжди має бути сухий.

Валерій МУНТІЯН,
доктор економічних наук,
професор.

Ані партій, ані лідерів...

Підприємець, керівник виробничого об'єднання «Іліташ» у Донецькій області Ігор Шкіря став народним депутатом України вперше.

Тому розмова розпочалася з цілком логічного запитання для «свіжого ока» новообраного депутата.

— Скажіть, будь ласка, Ігоре Миколайовичу, за підсумками першої сесії, що необхідно зробити, аби робота парламенту була успішнішою?

— Щоб Верховна рада запрацювала як потрібно, передусім необхідно закінчити формування більшості. Сподіваюся, воно відбудеться. Адже в парламенті багато розумних, діяльних людей, колишніх керівників, бізнесменів, які добре розуміють державні завдання, що стоять перед ними. А що стосується суто донецької депутації, то вже на першій сесії стало зрозуміло, що наша тактика співробітництва з усіма, хто налаштований конструктивно, вибрана правильно. Хоча, не приховую, спочатку частина депутатів до ідеї співробіт-

ництва поставилася насторожено.

— Пристрасті навколо бюджету та його автора — уряду — розпалюються дедалі сильніше. Ваш прогноз із цього приводу?

— Можу сказати, що ми підтримуємо уряд. Цей тимчасовий аванс він має відпрацювати і довести, що здатний ефективно керувати народним господарством. Особливо ми очікуємо змін на краще у вугільній промисловості, де зібралася критична маса проблем. Це буде тим лакмусовим папірцем, що визначить наше ставлення до Кабінету Мініс-

трів. Якщо позитивних зрушень не буде, боюся, на уряд чекають складні часи. Хочеться сподіватися, що міністри зуміють проявити себе. Розраховую також на активні дії Президента з цього питання і з подальшого прискорення реформ.

— Припускають, що президентські перегони розпочнуться дуже рано. Що ви думаєте з цього приводу?

— Вважаю, потрібно все зробити для того, щоб охолодити гарячі голови, котрі вже завтра готові розпочати кампанію з виборів президента, і сказати їм: схамінься, попереду ще цілих два роки, слід думати про економіку, а не про особисті політичні амбіції.

Більш як за чотири депутатські місяці я багато разів бував у своєму окрузі, прийняв понад 300 осіб і знаю, що передусім турбує людей — робота, зарплата, пенсії, медичне обслуговування.

Що можу, сам вирішую, підштовхую до дій місцевих керівників. Зазначу, що багатьох людей турбують питання, які

цілком можуть і мають вирішуватися на місцях. 90 відсотків — побут, комунальна сфера. Від цього чиновники на місцях просто ухилиються.

— Як ви ставитесь до ідеї виборів на пропорційній основі, про що точиться дискусія?

— Відверто кажучи, я побоююся виборів на суто партійній основі. Мій прогноз: якщо будуть такі вибори, ми отримаємо Верховну Раду на дев'яносто відсотків із киян. Країна до партійних виборів не готова. Багато партій існує лише на папері. Україні знадобиться років вісім—десять, щоб природним шляхом відбулося політичне структурування та з'явилося чотири-п'ять добре організованих, могутніх та впливових політичних партій. Щоб люди знали не лише партійного вождя, а були знайомі з усією його політичною командою, з її програмою.

Зараз ані таких партій, ані таких лідерів, на моє глибоке переконання, немає.

— Дякую.

Розмову записав
Анатолій МАРИНІН.

Чиновники самі за кермом

САМОВРЯДУВАННЯ

Чималий пакет документів, що висвітлюють п'ятирічний досвід адміністративно-територіального реформування естонської столиці, вручила де-

легация Таллінна одеській міській владі. Водночас естонці виявили готовність практично допомогти одеситам у реформах, які в причорноморському місті тільки розпочинаються. Досвід прибалтів,

зазначили в мерії Одеси, буде, безперечно, використано, але із врахуванням «місцевих особливостей». Чи підуть в Одесі на таку запроваджену Талліннським муніципалітетом ініціативу: міським чинов-

никам усіх рангів запропоновано їздити на роботу на своїх власних авто без водіїв — їм лише компенсують відповідну суму витрат?

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Регіон: Полтавщина

фото Юрія ВЕНГЕРША.

Зник золотий запас Полтавської битви

Від рук зловмисника постраждав музей, котрий вважається візитною карткою області. Злодій, за попередньою інформацією раніше судимий і вже затриманий міліцією, проник у ту залу Державного історико-культурного заповідника «Поле Полтавської битви», де було виставлено колекцію з 50 історичних монет, серед них золоті та срібні. Залишилося трохи більше десяти. Запізно спрацювала сигналізація, а коли прибули сторожі, злодій вже і слід прохолов. Нічим не допоміг і службовий пес. Музеї на Полтавщині періодично грабують, що вкотре засвідчує слабкий їх захист.

Переходи з різними долями

Під одним із найінтенсивніших перехресть в обласному центрі на розі вулиць Фрунзе і Шевченка споруджено сучасний підземний перехід. Це вже другий такий об'єкт, пер-

ший збудовано в історичному центрі Полтави — поблизу Корпусного парку. Обидві «підземки» одразу сподобалися людям, стали своєрідним центром дозвілля, особливо молоді. І якось у звуках фанфар потонула проблема старих підземних переходів (їх у місті кілька), бо залишено їх по суті напризволяще.

Ісківські оновлення

Ісківці, що в Лубенському районі, бачили і знали Тараса Шевченка: він тут бував, відпочивав під дубом, пив воду з криниці. І дуб, і криниця — місцеві реліквії, їх свято бережуть, а історію і легенди передають від покоління до покоління. У селі проводять Шевченківські дні. Нині Ісківці, незважаючи на солідний вік, молодіють і прикрашаються. Щороку тут зводиться якась новобудова, нині — тротуари з ажурними металевими парканами, відремонтовано Будинок культури. Селяни не відступають від прадавнього мудрого принципу: все це — наше, а отже, працюють і святкують гуртом — толокою.

Ще не кінець — далі буде...

За неповних півроку на Полтавщині змінилося три голови облради. Минулого тижня депутати на сесії знову вкотре розглядали організаційне питання і обрали на цю посаду Володимира Гришка, який у раді був заступником. Така круговірт у владних верхах не пройшла повз увагу місцевого електорату, жваво обговорюється й потребує бодай побіжного екскурсу в минулу весну й аналізу сучасного моменту.

Вже другого дня після парламентських виборів заговорили про ймовірну відставку голови облдержадміністрації Євгена Томіна, і це видавалося логічним, адже на Полтавщині, єдино по країні, перемогли соціалісти. Разом з «Нашою Україною», комуністами і БЮТівцями вони зібрали майже 70 відсотків голосів виборців, тоді як «За єдину Україну!» трохи більше шести, що удвічі менше загальноукраїнського показника. За такі «досягнення» Томін міг чекати найгіршого (хоча, зрештою, не все можна зробити в один день, та ще й «посв'яченому» з сусіднього Києва), а посада голови облради могла стати «запасним аеродромом» для бодай тимчасового збереження політичного іміджу й невинного зноменклатурної обойми. Можливо, саме тому і в депутати він балотувався і пройшов без особливих проблем. Але депутатом став також ще діючий на той час голова обласної ради Олександр Полівець. Отак у боротьбі за крісло голови зійшлися учораšní співкоординатори регіонального блоку «За єдину Україну!».

Не переповідаючи всіх перипетій протистояння, в якому, користуючись найбруднішими технологіями, на лідера обласного осередку «Партії регіонів» пана Полієвця понавішували всіх «собак» і без суду й слідства зробили чи не найбільшим грішником Полтавщини, тим самим показавши справжнє обличчя, сутність і подвійні стандарти «стабільності» двох гілок влади, нагадаю, що

пан Томін переміг абсолютною більшістю голосів. І водночас... порушив Конституцію і закони, якими не дозволяється суміщати посади голови адміністрації та ради. Опозиція зразу говорила про узурпацію влади й нехтування чинним законодавством, що зовсім не сприяло консолідації полтавської громади.

Та ще більше розчарувань для загалу й депутатського корпусу зокрема принесли вибори заступника голови, які розтяглися у часі майже на два місяці! Законом передбачається, що на цю посаду кандидатуру вносить голова ради. Він запропонував Володимира Гришка, свого заступника по облдержадміністрації. Його підтримали... за п'ятим голосуванням у трьох пленарних засіданнях! І тут необхідно зупинитися на досить важливому, якщо не ключовому, аспекті колізії. Ідеться про силу впливу влади на «виховання» депутатів у потрібному дусі. Спершу з їх числа зорганізували так звану «більшість» — аналогії доречні, хоч і не зовсім тотожні. Бо яка може бути «більшість» у раді при пропорційному представництві депутатів від кожного виборчого округу? Приміром себто так: як можуть три депутати від Полтави, обрані всією територіальною громадою, «вишукувати» під себе таку саму легітимну депутатську трійку з Чорнух? Загалом таке і в принципі неможливе. Та коли за справу беруться, наскільки я зміг бути поінформованим як журналіст і також депу-

тат, спеці з кабінетів облдержадміністрації, все може бути. Звісно, робилося це «добровільно-примусово», але беручи до уваги той факт, що склад новообраної ради — переважно керівники різних галузей обласного, районного і місцевого масштабів, тобто люди чи не повністю залежні від вищестоящого начальника, їх лояльність при голосуванні могла бути гарантована. Проте свій характер спершу вони таки показали. Та сили у влади виявилось більше — на те вона і влада. У сесійній залі. А що в переважній більшості виборців зовсім інші орієнтири, то це чий проблеми? Вочевидь, що тієї-таки влади, однак перейматися ними вона не поспішає. А на часі президентські вибори. І можна з ранку до вечора говорити про перші місця в новітньому всеукраїнському «капзмаганні» (хоча ніхто не збирається і на йоту применшувати заслуги влади в реанімації економіки краю, тільки хто ж її довів до коми?), та ставлення простої людини до влади все ще залишається незмінним: вона їй не довіряє. І над цим необхідно не лише думати, а й щось робити, щоб не доводити до критичної межі, а згодом, в авральному порядку, коли люди вже стоять під вікнами адміністрації, згадувати про те, що існує ще й опозиція, гасла й ідеї якої в регіоні по суті правлячі...

Осінь на Полтавщині розпочалась із... чергових виборів голови облради, оскільки, зі слів Євгена Томіна загалом, він остаточно зрозумів, що порушувати закони негоже. А може, йому на це недвозначно натякнули в столиці? Зрештою, Президент з розумінням поставився до його вибору залишитись у команді з ним. Реакцією електо-

рату на всі ці кульбіти чомусь не поцікавився ніхто. З депутатами працювали досить продуктивно, і Володимир Гришко набрав 72 голоси із 80, що взяли участь. Вибори взагалі могли стати безальтернативними, та врятував демократію самовисуванець Анатолій Шкарбан, хоча за такого розкладу сил йому й не світило нічого.

Новообраний голова запам'ятовувався двома незаангажованими поглядами, викладеними у виступі. По-перше, високо оцінив роботу ради попереднього скликання, яка чотири роки показувала всій Україні, що місцеве самоврядування, образно кажучи, не ганчірка, об яку витирають ноги, а це для Олександра Полієвця хоч побіжно могло означати «посмертну» реабілітацію. По-друге, задекларував, що йде централізація влади, і це таїть небезпеку для представницьких органів місцевої влади, аж до посягання на їх конституційні права. Що він зможе цьому протиставити, не казав — зрештою, час покаже. На перший погляд, потенціал у нього потужний: певне, що прийшов надовго, а не пересиджувати, має достатній досвід керівної роботи, проте «другим номером», отож іще питання, чи вдасться йому (і, головне, чи захоче) позбутися цього комплексу й повести самостійну політику. До того ж і вік підпирає.

Голова облради — доктор економічних наук, такого прогресу не пригадати в усій історії краю. Тепер, можна сподіватися, вже настане час роботи, якої, без перебільшень, где не діждеться і депутатський корпус. Але прізвище кандидата на свого заступника голова пообіцяв назвати пізніше. А це означає, що на Полтавську облраду знову чекають вибори...

Григорій ГРИНЬ.

Звернення до Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха

Шановний Анатолію Кириловичу!

Звернутися до вас мене спонукали численні листи ветеранських організацій, пенсіонерів та інвалідів щодо намірів уряду замінити пільги, передбачені законодавством для ветеранів, адресною допомогою, в яку, як заявляють автори звернень, ніхто не вірить, або призупинити їх надання законом про Державний бюджет, як це було у 2000—2001 роках.

У зверненнях із боєм і тривогою ідеться, що за умов постійного зростання цін і тарифів на товари першої потреби, житлово-комунальні й телефонні послуги, проїзд у міському транспорті, падіння купівельної спроможності гривні ці наміри сприймаються більшістю наших громадян як черговий наступ влади на життєвий рівень найменш соціально захищених верств населення. Автори багатьох листів запитують: коли ж виконуватимуться численні комплексні програми, президентські укази щодо посилення соціального захисту ветеранів та пенсіонерів, зокрема реформи заради добробуту, стратегія боротьби з бідністю, соціально-медичного забезпечення ветеранів війни та ін.

Виходить, ідеться у листах, — що більше приймається комплексних програм і додаткових заходів із гарними назвами, то важче жити. Чому, запитують автори звернень, в умовах, коли декларується зростання впродовж 2000—2002 років національної економіки і збільшення внутрішнього валового продукту, не поліпшується життя людей, не зменшується кількість злидарів, як це буває у такому разі в усіх державах світу? Куди дівається ВВП?

Тепер тільки сліпий не бачить, що Україна за рівнем життя більшості своїх громадян опускається дедалі нижче, що 81 відсоток наших співвітчизників живе за межею бідності, позбавлений можливості нормально харчуватися і лікуватися.

У зверненні президії ветеранської організації Києва йдеться: «Ми категорично протестуємо проти заміни пільг так званою адресною допомогою, закликаємо керівників держави стати на захист життєвих інтересів ветеранів, пенсіонерів та інвалідів.

Нам залишилося жити недовго. Залиште наше покоління в спокої, не зазіхайте на законні наші пільги, завойовані ратними подвигами і багаторічною важкою працею, не порушуйте Конституцію нашої України! Закон «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» має працювати у повному обсязі».

У ветеранських листах зосереджено увагу і на тому, що нашим співвітчизникам, яких колись вивезли до гітлерівської Німеччини на примусові роботи, німецька сторона нині виплачує компенсації, а фронтовикам, трудівникам тилу своя влада не тільки нічого не дає, крім принизливо малих пенсій, а навпаки — відбирає у них мізерні пільги, не повертає їхніх заощаджень. Усе це принижує і ображає ветеранів, створює у них відчуття забутих і не потрібних державі.

На думку авторів звернень, знущанням над ветеранами є введення податку на додану вартість при платі за телефонні послуги. І це в умовах, зазначають вони, коли «Укртелеком» господарює з високими прибутками, а пенсіонерам часто не вистачає копійок на хліб та валидол.

Комітет готовий у будь-який час передати звернення ветеранів, пенсіонерів та інвалідів у розпорядження уряду для аналізу і відповідного реагування.

З огляду на викладене, прошу вас, шановний Анатолію Кириловичу, дати відповідні доручення розробникам законопроекту про Державний бюджет України на 2003 рік із тим, щоб навіть за нинішніх наших фінансово-економічних труднощів відшукати можливість для збереження визначених законодавством пільг для ветеранів, пенсіонерів та інвалідів, принаймні на період до підвищення середнього розміру пенсії до рівня прожиткового мінімуму.

Переконалий, що скасування або заміна наявних пільг призведе до загострення ситуації в суспільстві, спонукає широкі верстви населення до масових акцій протесту і непокори.

З повагою і сподіванням на вашу підтримку —

Петро ЦИБЕНКО,
голова Комітету ВР
у справах пенсіонерів,
ветеранів та інвалідів. ▼

Закордонна преса — персона «нон грата»?

Преса давно вже стала частиною глобалізації. У кожному більш-менш цивілізованому куточку світу в кіосках можна купити не лише місцеві газети, а й закордонні. Приміром, англійська «Таймс» чи французька «Монд» уже стали невід'ємною частиною споживчих інтересів у майже всіх частинах земної кулі. Крім України...

Чому наш читач позбавлений можливості купувати іноземну пресу вроздріб? З цим запитанням я звернулася спочатку до працівників «Союздруку». Там мені дали лаконічну відповідь: «Ми цим не займаємося». Там такі повідомили, що і попиту, мовляв, у нас на закордонні видання немає. Ще одна організація, яка, здавалося б, мала піклуватися про рівень поінформованості населення — Державний комітет інформації — теж виявилася вочевидь не готовою дати відповідь. У відділі періодичних видань порадили звернутися до шойно створеного відділу з модною назвою «євро-

інтеграція». Та новоспечені «євроінтегранти» вказали пальцем на... відділ періодичних видань. А запитання, хто цим зрештою відає, виявилось риторичним: як з'ясувалося, нині в Україні цим ніхто не опі-

супільства можуть проглянути газети в Інтернеті, та «глобальною павутиною» у нас поки що користуються менше трьох відсотків населення.

Крім очевидної чинницької незацікавленості, є ще два дуже важомі чинники, які заважають закордонній пресі потрапити до українських кіосків. По-перше, це мовний бар'єр: іноземними мовами воно дуже обмежене коло вітчизняної читачської аудиторії. По-друге — ціна. Не слід забувати, що західноєвропейські газети та журнали живуть не за рахунок «дотацій» високопосадовців та підприємців. Редакції за-хідної періодики більше нагадують підприємства, діяльність яких налаштована на здобуття прибутку. Тому коштують вони не менш як один євро. Масовому українському споживачеві така ціна не по кишені.

Однак передплачувати у нас закордонні видання все-таки можна. У Київській міській дирекції «Укрпошти» мені показали каталог видань країн далекого зарубіжжя. Такий, запевнили його співробітники, є в кожному відділенні «Укрпошти». У цьому каталозі зазначено всі провідні видання країн світу, однак ціни на них просто вражають: приміром, річна передплата «Файненшл таймс» коштує 7785,11 гривні, німецький «Фокс» лежатиме у вашій поштовій скриньці за 3196,68 гривні, а впли-

вова «Вол стріт джорнал» коштуватиме на рік 5488,69 гривні. Можливо, тому основними передплатниками цих видань в Україні є переважно організації та бібліотеки.

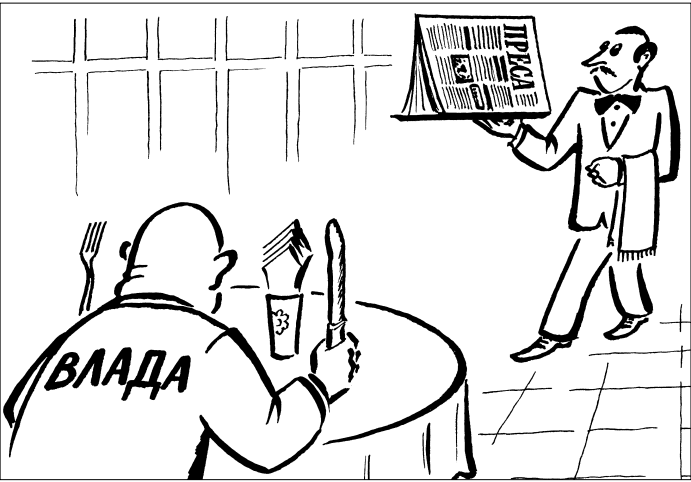
Працівники «Укрпошти» показали мені ще один цікавий примірник — експортний каталог видань України. Прикметно, що українські видання за кордоном передплачує здебільшого населення, хоча ціна на українську пресу там теж досить висока: один номер рідного «Голосу України» закордонним передплат-

никам коштуватиме 19,73 гривні.

Однак для численних наших земляків за кордоном передплата української періодики — єдиний шанс отримати хоч якісь відомості про батьківщину. Адже на прилавках закордонних кіосків нашої преси теж немає. Хоча, приміром, російські «Известия» або «Аргументы и факты» можна придбати у будь-якому куточку Європи.

Отож, схоже, ні Україна про світ, ні світ про Україну, принаймні з преси, не дізнаються.

Тетяна ПАСОВА.
Мал. Василя ФЛЬОРКО.

Р. S. Чи потрібно реалізовувати закордонну пресу в Україні? З цим запитанням кореспондент «ГУ» звернулася до викладачів Інституту журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.

Доцент кафедри міжнародної журналістики Тарас ПЕТРІВ: «Дуже прикро, що в нас не можна придбати іноземні періодичні видання. Наприклад, у сусідній Польщі їх купити дуже просто. Ще якихось років п'ять—сім тому в Києві були місця, де можна було побачити закордонні видання. А за часів Радянського Союзу без проблем продавали польську та угорську пресу. Особливо гостро ця проблема стосується країн-сусідів. У нас живе багато поляків, білорусів. Водночас немає навіть тижневиків з цих країн. Добре, що є Інтернет, проте не всі видання мають Інтернет-сайти. Як науковець можу заявити про мультикультурність сучасного європейця, і маленький украї-

нець не має відчувати себе десь на задвірках Європи. Розв'язанню цієї проблеми міг би посприяти і Держкомінформ. Адже головна мета — задовольнити споживчі інтереси, а нашої аудиторії здебільшого пропонують ерзац-інформацію. Прикро, коли про польські події український читач дізнається з третіх рук. Смішно, коли в Києві важко знайти такі газети, як «Файненшл таймс», «Нью-Йорк таймс» або «Вашингтон пост».

Професор кафедри історії української літератури та журналістики Анатолій ПОГРІБНИЙ: «У будь-якій європейській столиці, де я бував, — і в Берліні, і в Празі, і в Парижі, — однією з прикмет освіченості є наявність преси інших країн. Ідеться хоча б про кілька кіосків. До речі, навіть у брежнєвські часи кіоски зарубіжної преси були. Інша річ, що там продавали лише періодичні видання країн соцтабору».

Бунт у чужому храмі

Кілька років тому моя знайома Галя, бібліотекар за фахом, похвалилася, що знайшла «фірму», де можна вивчати англійську мову безплатно. Причому з «першоджерела»: уроки проводять симпатичні американські хлопці. Вони, мовляв, приїхали в Україну як місіонери. Щоб ближче познайомитися з майбутньою своєю настановою, проводять благодійні уроки. Є тут деякий «мінус» у навчанні — доводиться вислуховувати «нудні проповіді». Але її, весело щебетала Галя, це мало обходить. Головне — «інгліш», та ще й «на шару».

Пізніше, зустрівши свою знайому, дізналася, що дівчина закінчила курси англійської мови. І... стала членом Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів. Це новітня релігійна громада, розповіла Галя. Ініціатори її створення в Україні — американські місіонери. Вони проповідують «Біблію», «Книгу Мормона», у якій ідеться про друге пришествя месії на землю майбутніх США... «Приходьте і ви до нас, — запросила колишній бібліотекар, — у нас дуже цікаво. І приємно — ми маємо нову, по-сучасному обладнану церкву...»

Без Галиної розповіді успіхи нової релігійної громади було видно, як кажуть, неозброєним оком. Чиясь щедра рука віддала місіонерам в одному з найжвавіших куточків Черкас приміщення виставкового центру. Миттєво цю споруду було обгороджено високим парканом. А через кілька місяців здивовані черка-

шани уздріли на місці ще не старої будівлі сучасно-модернову фортецю — храм...

Служителі нової церкви — акуратно підстрижені, у білих сорочках і чорних брюках хлопці — щодня вирушали з раннями за плечима у «похід» — проповідувати вчення Мормона, «святого того пророка». Спілкувалися американці з потенційними членами своєї церкви вишуканою українською мовою. Чим неабияк дивували російськомовну молодь. Та все ж між ровесниками швидко зав'язувалось знайомство, і багато молодих черкашан охоче відвідували «незвичайний» храм. Одні — з цікавості, другі — щоб вивчати англійську мову, треті — аби стати членом «модної» мормонської громади.

Скандал у «благородному семействі» спалахнув несподівано. Втім, так здалося, очевидно, необізнаним з тим, що коїлося за глухими стінами церкви. Спочатку між президентом чер-

каських мормонів Олександром Тарасюком та його київським начальством виникли фінансові непорозуміння. Згодом, як засвідчив сам «автор» бунту, черкашани заявили про свою «самостійність» і вихід із структури мормонської організації. Ось тоді й спалахнув справжній скандал.

До Черкас з Києва прибула група «вірних» мормонів, і вони з допомогою американських місіонерів, «учителів» англійської, захопили приміщення церкви місцевої громади. Тарасюка з його прибічниками було оголошено «персонами нон грата», позбавлено сану і видворено зі «святої обителі». Тоді «знятий» з посади «президент» написав звернення, яке миттєво опублікували черкаські газети.

«Я п'ять років спостерігав церкву мормонів ізсередини як явище, — повідомляв опальний головний мормон Черкас, звертаючись до Ради з національної безпеки і оборони України, Генпрокуратури, Верховної Ради України, Комітету у справах релігій. — Церква мормонів де-факто існує в Україні під прикриттям українських релігійних громад

«Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів», але сама як така не зареєстрована. Вона має свої київську та донецьку місії. Однак приміщення київської місії на вулиці Пушкінській не має навіть вивіски і нагло зачинене...»

Далі Олександр Тарасюк подав про «титаничну роботу мормонів» із встановлення влади над світом «через деформовану, подавлену

храмі, члени мормонської організації одержують комплекти білизни з таємними, не помітними для сторонніх, знаками розпізнавання разом з інструкцією з їх знищення у разі потреби».

Саме члени секти, стверджує Тарасюк, враховуючи свою специфічну підготовку з дитинства, формують кістяк американських спецслужб та організацій з маловідомими функціями. У тому числі експансію Церкви Ісуса Христа Святих останніх днів в ісламський конфесійний простір. Причому це проникнення вже йде через «український клерикальний коридор». Його здійснюють хлопці, котрі добре розмовляють українською мовою з легким американським акцентом. Можливо, мають у кишені паспорт з тризубом...

Прозрілий черкаський священнослужитель просить правоохоронні органи «розпочати кримінальне переслідування осіб, причетних до створення і діяльності в Україні незаконної іноземної організації». Звертається до податківців з проханням порушити кримінальну справу «за фактом ухилення

американських керівників донецької та київської місії від оподаткування». Закликає парламентаріїв створити спеціальну депутатську слідчу комісію...

Та найсенсацийнішим у зверненні Тарасюка є його повідомлення про те, що у першій половині вересня до Києва прибуде із США сам президент Церкви мормонів Гордон Хінклі. До речі, з ним уже мала бєсїду, перебуваючи у столиці мормонів Солт-Лейк-Сіті, перша леді України Людмила Кучма. Як твердить Олександр Тарасюк, Гордон Хінклі передав тоді Людмилі Миколаївні чек на 700 тисяч доларів для придбання інвалідних візків. І... дуже просив «перекопати українських чиновників дозволити будівництво в Києві храмового комплексу церкви...»

Чи зустрінеться з цього приводу з головним американським мормоном київський міський голова Олександр Омельченко? Адже саме в нього має намір просити дозволу Гордон Хінклі.

Однак навіть не у цьому головна інтрига візиту. Хто такі насправді мормони — ось запитання, на яке хотіли б почути відповідь не лише черкашани...

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Запах агресії

Судячи з рішучих заяв найвищих російських посадових осіб і політиків, маленька Грузія опинилася сьогодні перед загрозою застосування сили з боку свого великого сусіда — Росії. Старт цій кампанії було дано наприкінці минулого тижня російським президентом Володимиром Путіним. Про те, якою видається ситуація, що склалася, зі столиць майже вже супротивних країн, пишуть наші власні кореспонденти.

Погляд з Москви

Президент Володимир Путін, «керуючися найвищими національними інтересами країни», в ультимативній формі заявив, що армія завдасть бомбового авіаційного удару по районах у Грузії, де переходяться міжнародні території.

Росії знадобилася маленька переможна війна. Право сили змінило силу права в зовнішній політиці Кремля, котра, як відомо, є лише продовженням політики внутрішньої. Нинішній режим Путіна цілком визначається людьми в погонах, представниками спецслужб, які вважають, що складні соціальні, міждержавні та міжнародні проблеми можна розв'язувати військовими засобами. Очевидно, стратегія «мочити» противників та опонентів російської держави не тільки «в туалеті», а й на території сусідніх держав стає правилом для російської зовнішньої політики.

В ультиматумі президент РФ наказує «Генеральному штабові доповісти про можливість і доцільність запланованих ударів по розвіданих базах терористів, а міністерству оборони — викласти пропозиції з розробки спецоперацій, спрямованих на ліквідацію бандформувань у разі повторних спроб прориву терористів на нашу територію».

Російський політичний істеблїшмент, не переймаючися нормами міжнародного права, беззастережно підтримує свого лідера. Виступаючи на закритому засіданні нижньої палати Федеральних зборів, міністр оборони Сергій Іванов указав на те, «що одна з головних загроз Росії тепер походить від такої держави, як Грузія», котру, як він іронічно зауважив, «я й державою не назвав би».

«Своєю заявою Володимир Путін підтримав

статус великої держави», — вважає гендиректор Центру політичних технологій Ігор Бунін. «Це дуже серйозне попередження «старому лисові» (Шеварднадзе. — «ГУ»), цього разу обвести круг пальця Росію не вдасться», — пророкує аналітик Центру Карнегі Андрій Рябов.

По суті, Володимир Путін своїм ультиматумом перекреслив багато чого. Жодна з країн СНД не зможе почуватися в безпеці, якщо Кремлю захочеться оголосити її територію зоною національних інтересів Росії. Ультиматум Путіна також ставить хрест і на «великому» договорі «Про дружбу, співробітництво та партнерство між РФ і Україною», сьома стаття якого декларує, що «в разі виникнення ситуації, яка становить загрозу миру й зачіпає національні інтереси однієї із сторін, сторони обмінюються відповідною інформацією, здійснюють узгоджені або спільні дії для подолання такої ситуації».

Погляд із Тбілісі

Не залишилася осторонь сплеску російської війничності й Держдума Росії: прийнята нею постанова фактично означає оголошення війни. А своєю заявою, згідно з якою Росія готова перенести бойові дії з Чечні до Грузії, Володимир Путін відрізав собі всі шляхи до відступу. Особливо після жорсткого демаршу США, які оголосили про неприйняття ними проведення будь-яких воєнних операцій на території сусідньої держави. І які заявили мало не в сталінському стилі: «Ми Грузію на Ірак не міняємо». Сьогодні Путін стоїть перед «дилемою товариша Саахова»: «або я її веду до ЗаАГСу, або вона мене — до прокурора». Інакше кажучи: або він розпочинає війну (а в кращому разі на саміті СНД у Кишиневі на початку жовтня домагається від Едуарда Шеварднадзе

зе згоди на проведення спільної операції в Панкисі), або наступні президентські вибори в Росії він програє, як політик, не здатний виконувати свої гучноголосі обіцянки.

Утім, є й третій шлях. У Москві активно і вголос розмірковують про необхідність... ліквідувати президента Грузії. Не викликає сумнівів те, що відмова грузинського президента піти на мезальянс із Путіним автоматично може задіяти плани насильницької зміни влади в Тбілісі на керовану постать. Цілком можливо, приводом для цього слугуватиме поява чергової «гарячої точки» на грузинській території.

Президент Грузії звернувся до Володимира Путіна з третім — і найзначнішим — за останні два тижні листом. До речі, в пресі він був опублікований раніше, ніж надійшов до Кремля. Причина проста: саме Москва ініціювала публікацію в ЗМІ листування президентів двох країн без згоди Тбілісі.

Шеварднадзе у своєму посланні більш ніж категоричний. Ось кілька найважливіших із його листа витягів:

«... Активно формується громадська думка, що проблеми Панкисі створюють і підживлюють проблеми в Чечні та на півдні Росії загалом. Важко уявити яскравіший приклад порушення причинно-наслідкових зв'язків. Адже насправді проблеми в Панкисській ущелині з'явилися саме в результаті воєнної операції в Чечні через те, що відповідні російські силові відомства не змогли, а найпевніше, може, й не захотіли утримати воєнні дії в

межах Росії, допустивши «розповзання» конфлікту на територію сусідньої суверенної та дружньої нашої держави».

«... Нині багато хто не хоче згадувати про те, що більшість людей у Чечні, які тримають сьогодні зброю в руках, здобули військовий досвід у 1992—1993 роках у війні проти Грузії. Тоді організовані групи бойовиків з Північного Кавказу регулярно засилали до Грузії за активного сприяння відомих усім російських кіл. На будь-який протест грузинського керівництва відповідно був цинічний аргумент, що російська влада не несе відповідальності за проникнення добровольців з території Росії і що Грузія має сама забезпечити безпеку кордону зі свого боку. Але при всьому тому, маючи такий гіркий досвід, Грузія не може платити тією самою монетою».

«... Хочу також звернути Вашу увагу на неправомірність посилення на статтю 51 Статуту ООН, що дозволяє державі, яка зазнала збройного нападу з боку іншої держави, зі зброєю відстоювати свою територіальну цілісність і суверенітет. Російська Федерація не зазнала збройного нападу з боку Грузії, а озброєні особи, які проникають з території Росії до Грузії і назад, — це здебільшого громадяни Російської Федерації, послідовно «визвалені» на територію Грузії. Отже, згадування статті 51 Статуту ООН (з огляду на реальні причини, а також співвідношення можливостей) було б значно доцільніше з боку Грузії».

Віктор ТИМОШЕНКО, Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Можливості для врегулювання конфлікту з'явилися?

Два lata до пенсії

У Латвії оголошено про підвищення з 1 жовтня пенсій. Кабінет міністрів ще не затвердив свого рішення, але ніхто не сумнівається, що напередодні виборів це буде зроблено.

За законом пенсії щороку мають індексувати відповідно до зростання інфляції та приросту середньої зарплати. Оскільки інфляція низька, а ріст зарплати часто «бавив бути кращим», в окремі роки середня надбавка до пенсії становила... 12 сантиметрів (1 гривня). Це призводило до масових обурень. Одного разу пікет пенсіонерів закидав вхід до Кабміну сірниковими коробками — матеріальним еквівалентом грошових надбавок.

Нинішнього року пішли іншим шляхом. Тим, хто отримує більш як 150 латів на місяць, вирішено надбавки не давати. Для тих, хто отримує 90—150 латів, враховувати лише коефіцієнт інфляції. І лише для тих, у кого пенсії менш як 90 латів (796 гривень, що близько мінімального прожиткового рівня) врахують і інфляцію, і підвищення середньої зарплати. Середня надбавка становитиме два лати.

Володимир СТРОЙ.

Рига.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ Київ

Пікети були і в Нью-Йорку

Організовані українською опозицією акції протесту 15—16 вересня відбулися й за кордоном. Як повідомив на брифінгу керівник прес-служби МЗС України Сергій Бороденков, у мітингах і пікетуваннях біля українських диппредставництв (зокрема, у США, Угорщині, Чехії, Великої Британії, Фінляндії, Бельгії) брали участь від трьох до ста осіб. Жодних неприємних інцидентів не зафіксовано. Найчисленніший мітинг відбувся у Вашингтоні біля пам'ятника Шевченку. На ньому були присутні голова Україно-американської координаційної ради, представник правозахисної організації «Фрідом хаус», конгресмени — зокрема, співголова групи сприяння Україні в палаті представників пан Шейфер та співголова Гельсінської комісії пан Сміт. Останній висловив незадоволення перебігом розслідування справ Гонгадзе, Александрова та інших загиблих журналістів і звернувся до української Генпрокуратури із закликом знайти і покарати винних. Нечисленні акції протесту відбулися також біля українських генконсульств у Чикаго та Нью-Йорку. В пам'ять про загиблих українських журналістів у греко-католицькому соборі в Чикаго відправили панахиду.

Тим часом у США перебуває Міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, який бере участь у 57-й сесії Генасамблеї ООН. Як повідомив Сергій Бороденков, міністр провів низку двосторонніх зустрічей — зокрема, зі своїми колегами з Тунісу, Кувейту, Болгарії та Португалії. Під час останньої зустрічі йшла мова про захист прав та інтересів українських трудових мігрантів у цій країні та необхідність закріплення юридичних гарантій такого захисту. Сторони досягли принципової згоди щодо підписання Угоди про працевлаштування сезонних працівників з України в Португалії. Цей документ буде підписано вже найближчим часом — під час візиту до України міністра закордонних справ Португалії.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

■ Кабул

"Щасливий" обстріл

Дві ракети було випущено по представництву Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в афганському місті Джелалабаді. В результаті поранено охоронця офісу. На думку очевидців, тільки через щасливий збіг обставин вдалося уникнути великих жертв і руйнувань.

■ Вашингтон

Хусейн готовий вивернути кишень?

Ірак готовий без будь-яких умов повернути до країни міжнародних інспекторів. Про це заявив Генеральний секретар ООН Кофі Аннан після зустрічі з іракським міністром закордонних справ Наджі Сабрі. "Я можу підтвердити, що отримав листа від представників іракського керівництва, в якому вони повідомляють про своє рішення допустити в країну інспекторів без будь-яких умов", — повідомив Аннан журналістів.

■ Пхеньян

Кім Чен Ір визнав, що людей викрадали

Учора прем'єр-міністр Японії Дзюн'їтіро Коїндзумі здійснив перший в історії українця візит до Північної Кореї. Одне з головних питань переговорів, що там відбулися, — доля японських громадян, котрих, як вважають у Токіо, викрала свого часу північнокорейська розвідка, аби зробити інспекторами у шпигунських школах. Північна Корея вчора офіційно визнала, що дев'ять японських підданих таки було викрадено. Проте вони, запевняє Пхеньян, досі живі й нині перебувають на території КНДР.

На знімку: Дзюн'їтіро Коїндзумі та північнокорейський лідер Кім Чен Ір зустрілися вперше.

Фото АП.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та зарубіжних інформагентств.

ІСТОРІЯ ВЧИТЬ НАЩАДКІВ

Оповідний сивиною віків, нерозгаданий і магічний. Осячений пророчим Тарасовим «глаголом»: «І повіє огонь новий з Холодного Яру»... Вимовиш ці слова, і в уяві виринуть з туману вічного пралісу образи трипільців, київських воєвод, князя Дмитра Байди-Вишневецького, Павла Бута, великого гетьмана Богдана Хмельницького, Максима Залізняка, Семена Нежжового, мужні обличчя холодноярських отаманів...

Велич Холодного Яру у його природній красі. Феномен Холодного Яру в тому, що з його глибин упродовж тисячоліття спалахували найпотужніші вогнища національно-визвольних змагань українського народу. Холодний Яр став символом волі, національного святиною. У надрах його б'ється серце нескореної України. Тут потім і кров'ю здобувалася її незалежність.

Скарбовий, гайдамацький, святий...

Хто ніколи не бував у цьому заповітному краї, думас, що Холодний Яр — це хоч і великий та глибокий, а все-таки —яр! Насправді це не так. Холодний Яр — це неозора далечніс сотень темних ярів, перер'яків, вибалків, байраків. А ще —пагорбів, схилів, макортетів, проваль, підгір'їв, котрі, вкриті лісом, простяглися на 250 кілометрів у довжину. Але й це не точне визначення меж Холодного Яру. Бо його найдовші рукави і відгалуження ніхто не мірав. По нескінченних улоговинах, на узвишшях і на пригірках Яру заховаляють у густих вербах і садках понад сорок сіл і дванадцять хуторів. Тобто назва найбільшого й найлегендарнішого урочища давно стала назвою цілої місцевості, краю.

Усі велікі яри, молодші «брати» Холодного, також мають свої промовисті назви. Є тут яр Скарбовий, Чернечий, Гадючий. Ще й Гайдамацький, Січовий, Святий... Місцевий люд, у давнину відчайдушний і піснений, дав влучні найменування й урочищам —Скил, Гута, Ратище, Буда, Гульбище. А які поетичні назви у річок: Сріблянка, Осота, Ляна. Неподалік мельничанських хуторів жебонить Суботь і Чорнобровка. Понад 150 джерел, струмків, озерів і річок налічував у Холодному Яру добрий пам'яті багатолітній лісничий, закоханий у рідний край, Олександр Андрійович Найда. Найменші з них, ті, що просочуються з тріщин граніту та піщанику і стікають з узвиш'я яри, —топильними збується. Усі холодноярські джерела, особливо найзнаменитіші —Живун, Дзюркало і Святе, мають цілющі властивості. Місцеві жителі стверджують, що їх вода виклює усі хвороби. Справді, сірководневі, радонові, з вмістом срібла джерела (недарма ж бо

назва річки Сріблянка!), додають здоров'я холодноярцям, серед яких чимало старожителів. Ось і недавно, розпитуючи у Мельника про минувшину, стріла моторну жінку на вигляд років шістдесяті. Вона швидко прошкувала крутим узвозом до свого обійстя. Мельники, це мовби Карпати. Одна хата стоїть на одній горі, а друга —на другій. Допитавшись, що я родом із сусіднього села, тітка Хтодоря охоче повідомила про «гайдамаків, які осяскали тут, у Яру, голови скелі». А ті батька також «красні» вбили. Тітка Яри-на мала тоді якраз побратися з отаманом Василем Чучупаком. Був він, «як намальований». Чуб золотий, а очі — блакитні. Та не судилося Ярині піти відвінесь з красенем-Василем. Наділа золотого перся йому мертвому на руку... «Як зараз бачу закрийдаленого, у білій сорочці, Василя. І тітку, яка голосити над ним на весь Яр»... — завершила сумну розповідь моя співрозмовниця. «А скільки ж вам тоді було років?» — запитую, знаючи, що Василь Чучупак загинув у 1920-му. «Як скільки — шість! Оце у лютому мені вже дев'яносто буде, — відповіла тітка Хтодоря і додала, зітхнувши: «І де вони взялися? Навч і не жила: то воїни, то голод, то колосп...» Ми попрощалися, і стара козачка, піднявши на плечі лантуха з кропивом, легко і рівно попірмувала на гору.

Особливі кліматичні умови Холодного Яру зумовлюють довгий вік і дерев. Наймогутніший серед них, тисячолітній дуб Мксима Залізняка, одне з найстаріших дерев України, росте на хуторі Буда. У Січовому Яру зберігся пень 1500-річного дуба. Прикро, що його спилили. Він міг стояти не одне десятиріччя як пам'ятник природи. Неподалік села Мельники у лісовому масиві досі налічується не один десяток 300—500-літ-

Головний отаман Холодноярської республіки Василь Чучупак.

ніх дубів, 250-річних горіхів. Є 100-літні груші-дички та гіркі черешні. У холодноярських реліктових лісах зустрічається велика кількість рослин, які збереглися з дольодовикового періоду. Якось Олександр Найда «просвіщав» свого гостя, київського вченого-біолога, про унікальне рослинне різномаття Яру. Тут з весни по осінь на кожному квадратному метрі росте понад 30 найменувань рослин, розповідав лісничий. Причому всі вони занесені до Червоної книги... Академік не повірив. І тоді співрозмовники вдарили по руках і разом почали рахувати, що «прозірстає» на 100-сантиметровому клаптику холодноярської землі. Парі з них не виграє ніхто. Бо до блокнота вченого записали 42 рослини. Серед них були рідкісні: білий, рожевий і бузковий р'яст, білосніжний підсніжник, первоцвіт, валеріана, орхідеа, каліло духмяне. А ще — кілька видів пролісків, фіалок, барвінку... Що вже й казати про неосяжний килим цибулі ведмежої, яку тут називають левурдою! Скільком холодноярцям ця широколиста рослина врятувала життя у голодному 33-му! Такого багатства немає у жодному лісовому масиві України.

Тасмниця «великого дерева»

Якщо піднятися стрімкою дорогою до верхів'я Холодного Яру — очам відкривається плоскогір'я, оточене зідусіль пралісом. Висота над рівнем моря — 224 метри. На плоскогір'ї

знайдено рештки скіфського городища. Діаметр його у поперечнику — понад чотири кілометри. Неподалік — ще кілька городищ. Їх тричі обперізе 60-кілометровий(!) вал з дев'ятиметровим ровом. Сам вал заввишки вісім метрів. Як могли наші пращури нагорнути такі фортифікаційні споруди — нагадка.

Кілька років поспіль спільна українсько-польська археологічна експедиція працює над розкопками скіфських поселень та курганів. Науковий працівник Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» Богдан Леоняк шоліта бере участь в експедиції. Він розповів — науковці сходяться на думці, що на території нинішнього Холодного Яру існувало центральне античне прамісто. Про це свідчать кількості городищ, оборонні споруди, котрі чудово збереглися до нашого часу, тисячі курганів, розсіяних лісом.

Холодноярське городище як одне з найбільших досі відомих у Європі занесено до переліку пам'яток всесвітнього значення. Втім, у Холодному Яру знайдено сліди всіх археологічних культур. Це переконує дослідників у тому, що на цій древній землі люди жили з доісторичних часів. І вона зберігає у своїх надрах безліч таємниць.

У часи Древньокіївської держави Дніпро або ж один з його рукавів омивав скіфське плоскогір'я з північного боку. Біля його підніжжя була пристань. Через геологічні катаклізми Дніпро відступив від Холодного Яру на значну відстань. Там, де колись знаходилися річище Дніпра, протікає тепер річечка Ірдинь і розташоване величезне Ірдинське болото. Очевидно, територія, яку омивав нині притока Тясмина Ірдинь, і була легендарним островом-державою Артанією, котра задується у стародавньому літописі.

А як утворився сам Холодний Яр? Геологи і, зокрема київський науковець Олександр Шириця, доводять, що плоскогір'я, багатокілометрові урочища-яри, котрі лежать на гігантському гранітному щиті, — наслідок розлому земної кори. Багато років тому

територія Холодного Яру була північним боком... кратера вулкану площею понад... 450 квадратних кілометрів! В епіцентрі кратера знаходяться нині селище Олександрівка та село Бовтишка Кіровоградської області.

Нинішнього літа у пресі з'явилися сенсаційні повідомлення, котрі проливають світло на виникнення вулканічних процесів на території сучасної України. А також на утворення природно-географічного феномену Холодного Яру. Виявляється, близько 60 мільйонів років тому на центральну частину нинішньої України впав астероїд... що мав 2,5 кілометра у діаметрі. Це другий небесний «гостинець», після мексиканського, уламки якого знайдено і досліджено вченими. Той також впав на Землю мільйони років тому. Гігантські каміння від «бовтиського» астероїда розле-

тілися на сотні кілометрів. Удар був такої сили, що розпик грунт до температури 2—2,5 тисячі градусів. Породи розплавилася. І нині, у наш час, шар затверділої вулканічної лави у Бовтиській западині сягає 200 метрів! Хмари пилу на довгі місяці закрили сонце. Запанувала зима, подібна до ядерної. Одразу після зіткнення астероїда з Землею почалися сильний ураган, руйнівний землетрус, «заговорив» вулкан...

Минуло ще кілька десятиків мільйонів років. Загоїлися рани землі. А «на пам'ят'я» про астероїд залишилося у центрі України велетенське «дерево» заглиблень, яке через багато тисячоліть назвуть Холодним Яром.

Чи так це було чи ні — достеменно невідомо. Але всі, хто хоч раз побував у Холодному Яру, відчували «якесь його космічну магічну силу». А «наш» кра-

Тисячолітній дуб Максима Залізняка.

тер, свідчать космонавти, добре видно з космосу. Як і оте «дерево» Холодного Яру. Кажуть, коли пролітають над його урочищами, то щось там у приладах зашкалює. Чи, може, це «голос» урану, поклади якого простяглися від Чорного лісу до Жовтих Вод...

Під дубом Максима Залізняка

Від центру Холодного Яру, через лісову галявину, яка стала вже полем, мандрівник потрапить до хутора Буди. Щоправда, Олександр Андрійович називав його Будюю Половешкою. Тут, на підгірку, у молодому лісі очам відкривається ще одне холодноярське диво (чи знак!) — могутній тисячолітній дуб. У народі його назвали іменем гайдамацького ватажка. Втім, патріархові, очевидно, набагато більше років. Це завжди стверджував його багаторічний і вірний охоронець Найда. Якщо піднятися на верхівку велетня — це також з оповідок старого лісничого — то можна побачити не лише простори Чигиринщини, а й обрії Смілянщини, Кам'яниці, Кіровоградщини.

Холодноярський вартовий має 30-метрову крону. Обхват його стовбура — понад 12 метрів! Тож, якщо ви прийдете з шістьма—сімома друзими до дуба, розмаху ваших рук не вистачить, щоб, за традіцією, обняти грізного стража Холодного Яру... Загальна маса деревини богатира — понад 37,7 кубічного метра! Ще позаторік дуб Максима Залізняка був набагато «важчим». Та якось у вітряну ніч у нього відчахнулася гілка завтовшки у п'ятсотлітнє дерево... Від могутнього удару зригнулася земля.

У всіх вікнах хутора спалахнуло світло. Буляни подумали, що почався землетрус...

Шість разів влучала блискавниця у стовбур вікового дуба, та він, мов мужній воїн, витримав. Всього у шрамах, пам'яті походи київських князів і татаромонгольську навалу. Під його могутньою кроною відпочивав Богдан Хмельницький зі своєю старшиною. Спішувався Петро Дорошенко. Збирали відчайдух Северин Наливай-

ко, Павло Бут. Тут гайдамаки давали клятву боронити рідну землю від «лядської наруги». Отамани Холодноярської республіки присягалися віддати життя за волю України. Приходив поклонитися патріархові і змалювати його Тарас Шевченко.

У роки другої світової війни легендарне урочище та його тисячолітній символ вкотре стають свідками героїзму і трагедії холодноярців. 18 червня 1943 року каральний есесівський загін спалив хутір дотла. Молодих і сильних будян було відправлено до Німеччини, а 82 стариків, жінок та дітей — розстріляно. Дорогою виявилася плата хуторян за підтримку радянських партизанів.

...Здавна українці складали пісні про силу і міць дуба. Віковічне дерево уособлювало у них незламний козацький дух і волю. «Зібрався вони під расні дуби та чекають пана отамана на раду собі...» Не злічити всіх пісень, де задується дуб, їх не одна сотня. Ось ще одна — про нещасливе кохання козака і дівчини: «Ой, дубе, дубе, Кучерявий дубе, А на тобі, дубе, Два голуби гуде...» Або: «Віє вітер, віє вітер, Дуба нахилиє, Сидить козак на могилі Та й вітру питає...» Чи така: «Ой дуб та береза на яр похилився, А син своїй неньці нізенько вклонився...» Цю давню пісню жителі Мельників, Грушківки, Жаботина та інших тутешніх сіл вважають «своєю». Складено її, мовляв, у Холодному Яру. І оспівує вона «будянівське дуба». Як і широковідому «Ой чого ти, дубе, на яр похилився, Ой чого, козаче, тяжко зажурився...»

На початку дев'яностих минулого століття мені випала честь «познайомити» патріарха пензя, видатного українського живописця Данила Георгійовича Нарбута з патріархом лісів України. Так склалося, що старий художник вперше побував на хуторі Буда лише наприкінці свого життя. Коли недужі руки вже не могли твердо тримати у руках пензля... Тисячолітній велет вразив миттю до глибини душі. Згодом дід Нарбут, як з пошаною називали його близькі люди, каже, що він пережив катарсис, «бурю почуттів» —

раса до отамана Василя Чучупака, Юрія Горліс-Горського, Василя Симоненка...

Унізу масштабної картини тільки йому притаманною графікою Нарбут написав назви сіл і хуторів, герої яких творили славу холодноярський літопис. Однак то був неповний їх перелік. Я пообіцяла Данилові Георгійовичу принести уточнений «реєстр» всіх населених пунктів, розташованих на північ і на південь, на захід і на схід від урочища. На жаль, не встигла. Через кілька місяців живописця не стало...

...Сучасні вчені-біологи стверджують, що кожне дерево має свою енергетику. Найпотужніша вона, цілюща у дуба. Тому нині чимало холодноярських мандрівників прагнуть подовше постояти в енергетичному полі велетня, щоби «зарядитися» його силою і довголіттям. Особливо, кажуть, позитивно впливає енергетика дуба на чоловічу міць. Можна притупитися і до «онук», патріарха, 600-літнього «козака», який поруч вартує.

Лідія ТИТАРЕНКО. (Далі буде.)

Вартовий біля могили отамана Василя Чучупака.

таких, як колись у молодості. Данило Георгійович стояв, притулюючись чолом до стовбура, і говорив з дубом на Ви... Вони були схожими між собою — дерево і людина. Обое деревні, мудрі, помережані ривчакми-зморшками, але незламні.

Тієї ж осені, 80-річний Данило Нарбут знову піднявся до своєї майстерні. Він розпочав роботу над «Холодним Яром». Попросив у мене фотознімки братів-отаманів Холодноярської республіки. Це була остання монументальна робота видатного Майстра. На епічному полотні художник намалював немирушого дуба, під яким сходилися всі історичні шляхи-дороги України. Тисячолітній свідок історії, якого ламали тисячі буревіїв, гнули урагани, шматували блискавки, дошкуляли тріску, чи морози, вистояв, вижив, — як і наша героїчна Україна-мати. Мудрий живописець зобразив на могутніх кронах дерева найвидатніших людей, котрих гартував Холодний Яр, — від воєводи Мирослава, Остафія Дашкевича, Богдана Хмельницького, гайдамаків, великого Та-

раса до отамана Василя Чучупака, Юрія Горліс-Горського, Василя Симоненка...

Унізу масштабної картини тільки йому притаманною графікою Нарбут написав назви сіл і хуторів, герої яких творили славу холодноярський літопис. Однак то був неповний їх перелік. Я пообіцяла Данилові Георгійовичу принести уточнений «реєстр» всіх населених пунктів, розташованих на північ і на південь, на захід і на схід від урочища. На жаль, не встигла. Через кілька місяців живописця не стало...

...Сучасні вчені-біологи стверджують, що кожне дерево має свою енергетику. Найпотужніша вона, цілюща у дуба. Тому нині чимало холодноярських мандрівників прагнуть подовше постояти в енергетичному полі велетня, щоби «зарядитися» його силою і довголіттям. Особливо, кажуть, позитивно впливає енергетика дуба на чоловічу міць. Можна притупитися і до «онук», патріарха, 600-літнього «козака», який поруч вартує.

Лідія ТИТАРЕНКО. (Далі буде.)

ценком. Особисто для мене це стало відкриттям. Виконати з надзвичайною легкістю такий важкий твір могли тільки юні завдяки своїй широті й таланту. Цього року на дитячому фестивалі не менш професійно звучала музика Євгена Станковича «Цвіт папороті». Окрім того, в другому відбірковому турі обов'язковим було виконання твору «Дударик» відомого композитора Миколи Леонтовича, якого свого часу називали українським Бахом.

Однак свята швидко минають. Прокотилися кримським небом і п'яті «Артеківські зорі», пролунали дзвінками акордами, розсипалися мерехтливим сивом урочистого фєрверка. А організатори вже задумалися, яким буде фестиваль наступного року. І хай там що, талановиті діти з України, Білорусі, Латвії, Росії знову зустрінуться в музичній країні дитинства «Артеці». Надія ГОРБАТУК.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Почерк острозької освіти

У Національному університеті «Острозька академія», що в древньому Острозі на Рівненщині, багато незвичного. Скажімо, замість дзвінків, які сповіщають про початок та закінчення навчальних пар, — музика Моцарта. А ось ще кілька цікавинок із життя вузу від ректора Ігоря Пасічника.

Юридична клініка

На базі університету віднедавна діє студентська юридична клініка: спудеї — старшкурники юридичного факультету надають безплатну юридичну допомогу соціально незахищеним, які через брак коштів не можуть дозволити собі найняти адвокату чи заплатити за юридичні консультації. Послугами студентської клініки вже скористалися більш як триста мешканців Острозького району.

Іноземна завдяки театру

У жовтні відбудеться урочисте відкриття науково-дослідного експериментального центру дитини імені Філіс Вулторп. Два роки тому започаткувала центр дитячий мистецький студія. Її вихованці вивчають іноземні мови під час театральних постановок.

— Нинішньої осені центр дитини переїжджає у просторий, спеціально обладнаний будинок. Його подарував дітям меценат з Великої Британії Філіп Хілл, — розповідає Ігор Пасічник. — А ім'я, яке носить центр, — це ім'я матері мецената.

Інститут діаспори

При Національному університеті «Острозька академія» створено Інститут досліджень української діаспори. Міжнародні контакти, співпраця з українськими та зарубіжними науковими установами спрямовані на вивчення історії української діаспори. Інститут уже отримав чимало унікальних документів та книг. Наприклад, з Українського музею у Клівленді надійшло понад шістдесят посилки з літературою. Активно допомагають формувати фонди інституту Центр історичних наукових студій у Едмонтоні та Українське історичне товариство у США.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

ФОТОФАКТ

У столичному «Українському домі» відбулася літературна зустріч «Нове в спадщині Миколи Лукаша».

На знімку: учасник акції бандурист Анатолій Драмирський.

Фот. Мксима ГИДДАРЕВА (Українофрм).

НОУ-ХАУ

Телескоп із фанери

У Харкові відбувся всеукраїнський форум любителів астрономії. Почесний гість форуму — американець Джон Добсон, засновник товариства «тротуарних» астрономів, автор моделі «домашнього» телескопа. Кілька днів він навчав усіх бажаючих робити телескопи з підручних матеріалів. За словами містера Добсона, змайструвати власний телескоп, цілком придатний для спостережень за зорями, астероїдами та метеоритами, можна протягом кількох годин. Він принципово не патентує свій винахід, щоб якомога більше людей скористалися його ідеєю і приєдналися до числа астрономів-любителів. За допомогою підручних матеріалів: фанери, заготовки для дзеркала, простих інструментів будь-хто з бажаючих у принципі може зробити власний телескоп.

Микола КОСІЙ. Харків.

АКЦІЇ

Підбито підсумки п'ятого міжнародного дитячого фестивалю мистецтв «Артеківські зорі». Як і очікувалося, цьогоріч конкурс був різножанровим. Країці визначалися протягом двох турів у трьох номінаціях: хоровий спів, виконання естрадної пісні та змагання солістів. Присмню, що серед 14 переможців — одинадцять представників України. Та назважачи на те, хто переміг, кожен учасник фестивалю подарував гостям незабутні хвилини зустрічі з Музикою.

Коли слухала конкурсантів, широко співчувала журі. Здавалося, попри компетентність, визначити кращого було важко — всі колективи та солісти зачаровували своєю особливістю, недитячим професіоналізмом. Прокментувати нинішні артеківське дійство погодився президент фестивалю, голова Національної всеукраїнської музичної спілки, народний артист України академік Анатолій АВДІЄВСЬКИЙ.

— Перш за все, варто звернути увагу на застосування конкурсантами вокально-

начу, на фестивалі ми почули твори композиторів різних

епох. І лише ті колективи, з якими проводилася серйозна,

копітка робота, мали шанс на перемогу. Тож виконавців, що претендували на відзнаки, було видно мало не з самого початку. Потішили наші співвітчизники — зарекомендували себе якнайкраще. І це не суб'єктивна думка, її поділяє більшість колег із журі. Як зізнався мені голова журі фестивалю «Артеківські зорі» президент федерації дитячих молодіжних хорів Росії, композитор, академік Георгій Струве, фавхіві з його країни навіть намагаютьсяся переймати досвід українських колег.

Наголошує: наші діти талановиті. Тому їноді трапляється навіть непередбачуване. Приміром, минулоріч гран-прі «Артеківських зір» здобув хор

копітка робота, мали шанс на перемогу.

Тож виконавців, що претендували на відзнаки, було видно мало не з самого початку. Потішили наші співвітчизники — зарекомендували себе якнайкраще. І це не суб'єктивна думка, її поділяє більшість колег із журі. Як зізнався мені голова журі фестивалю «Артеківські зорі» президент федерації дитячих молодіжних хорів Росії, композитор, академік Георгій Струве, фавхіві з його країни навіть намагаютьсяся переймати досвід українських колег.

Наголошує: наші діти талановиті. Тому їноді трапляється навіть непередбачуване. Приміром, минулоріч гран-прі «Артеківських зір» здобув хор

з невеличкого містечка на Донеччині. Вони показали фантасичну майстерність — спі-

вали «Веснянку», написану молодим композитором Харківщини Володимиром Сте-

Лівий... спирт

Повідомлення про затримання продукції без документів стали буденними

До прикладу, працівниками СБУ та УВС затримано черговий транспорт без будь-яких документів, в якому було 72 тисячі літрів спирту. У перерахунку на горілчану продукцію вартість викраденого становила б близько мільйона гривень. А ось, як повідомив прокурор області Іван Сибіга, «прокуратурою Деражнянського району під час перевірки на Маниковецькому спиртзаводі встановлено, що за період з 1 по 4 березня 2002 року невідомими особами за домовленістю з охороною спиртзаводу шляхом зриву навісних замків зі складу готової продукції було викрадено 3031,49 декалітра спирту. В організації цього злочину підозрюється директор заводу М.»

Ще років сім—вісім тому це набуло б широко-го розголосу. Нині — наче буденні, звичні повідомлення. Створений торік при ДПА України Департамент з питань адміністрування акцизного збору і контролю за виробництвом та обігом підакцизних товарів констатує, що у цьому напрямі економічної діяльності помітно вражають відвертість та масовість порушень. Як каже начальник регіонального управління цієї організації Валерій Хвостов, порушено кримінальні справи проти всіх трьох спиртзаводів краю, з перевірених цього року на Хмельниччині понад 1500 закладів роздрібної торгівлі за правилами працювало лише... 79(!). Стосовно 16 власників з 21 проревізованої оптової бази вжито штрафних санкцій. Загалом до адміністративної відповідальності притягнуто 226 посадових осіб.

Погодьтеся, ці факти чимось нагадують повідомлення з району бойо-

Фото Михайла ВАСИЛАШКА.

вих дій. І це справді війна. Війна влади з тіньовою економікою. Війна підприємців за ринки збуту і вплив на фінансові потоки. На одному з так званих фронтів — у боротьбі за одвічно традиційну частку державної казни — акцизний збір — стратегічним кроком Кабміну було створення при такій потужній організації, як ДПА України, згаданого департаменту. То ж не дивно, що вже через кілька місяців його регіональне управління в Хмельницькій області почало перевиконувати планові показники надходження акцизних зборів до бюджету. Перший квартал 2002 року — 100,6 відсотка, квітень — 120,9, травень — 118,9, червень — 121 відсоток.

— Крім наведення елементарного порядку в торговельній мережі, — продовжує Валерій Миколайович, — ми проаналізували діяльність виробників підакцизних товарів. Результати свідчать про глибинні негативні процеси в цих галузях. Починаючи з 1999 року, різко зменшувалися обсяги виробництва на чотирьох підприємствах,

які є основними платниками акцизного збору. Три з них — виробники лікєро-горілчаної продукції — уособлюють цю галузь у нашій області. Надходження акцизу до бюджету від згаданих підприємств скоротилися за три останні роки з 24,8 до 6,4 млн. гривень. У травні цього року від виробництва горілчаної продукції податкова отримала нуль гривень і нуль копійок. Збанкрутували два заводи в Кам'янці-Подільському, стоїть цех Ганнопільського спиртзаводу. До речі, продукція цього підприємства свого часу була однією з кращих у державі, її закуповували навіть на представницькі акції влади.

Додамо, що крах виробництва горілки в області, який збігся зі створенням нового департаменту, керівництво підприємств-банкрутів пов'язує саме з посиленням податкового тиску. Так вважає і начальник обласного спиртооб'єднання Олександр Лавров.

З повагою ставлячись до думки професіоналів, у цьому разі погодитися

не можемо. Бо тільки по кам'янець-подільських підприємствах — ДКП «Завод продуктів» та ДКП «Український кристал» — протягом 2001-го надано 247 векселів на відстрочку сплати акцизного збору на загальну суму 39,8 мільйона гривень. Крім того, п'яти найбільшим виробникам списано та реструктуризовано майже 70 мільйонів гривень податкової заборгованості з того-таки акцизного збору.

Водночас зустрічні кроки фіскальних органів не вплинули на оздоровлення фінансово-господарського стану згадуваних підприємств. Вони продовжували працювати зі збитками, які на початку цього року зросли до 20 мільйонів гривень. Відповідно зріс і борг бюджету.

Щоправда, згадані спроби податківців реанімувати кам'янець-подільські заводи відбувалися на тлі падіння обсягів легального виробництва лікєро-горілчаних виробів у всій країні. Лише торік, за даними Державного концерну «Укрспирт», підприємства галузі скоротили випуск продукції на 20 відсотків. Виробники зазначають вкрай негативний вплив на галузь змін рівня акцизного збору в 1998 та 2000 роках, відсутність дієвих економічних заходів для боротьби з демпінговою ціною продукції тінювників. Однак навіть головний економіст концерну «Укрспирт» Володимир Маховка наголошує на невикористаних резервах «адміністрування в боротьбі відповідних органів з нелегальними виробниками».

Років півтора тому нам вже доводилося на сторінках «ГУ» розпові-

дати про стан виробництва і мережу реалізації горілчаних виробів на Хмельниччині. Засилля так званої «сірої» наддешової продукції було не те що помітним, а зухвалим. Нині доводиться констатувати, що обласна державна адміністрація, низка контрольних та правоохоронних органів за досить помітної активності так і не спромоглися належно захистити місцевих виробників від недобросовісної конкуренції. Запам'яталися окремі вимоги заступника голови облдержадміністрації і куратора цієї галузі Олександра Ступарика на «акцизних» нарадах. З тим виробничі проблеми «акцизників» для місцевої влади відійшли на другий план. Помітніші у цьому контексті були боротьба бажаючих по-керувати кам'янець-подільськими заводами і водночас недалекоглядні кадрові зміни у керівництві Ганнопільського спиртзаводу.

У Ганнополі за рішенням концерну «Укрспирт» призначили нового директора. Але замість очікуваного піднесення виробництва завод кілька місяців працював, як справжній тінювик, без ліцензії і зупинився. З «подачі» податківців директора поміняли. Під час прийому—передачі «заводської влади» ревізія виявила, що зі сховища підприємства зникло 65 відсотків усього запасу сировини(!). Слідство триває. Та хтось, чи дасть воно достеменну відповідь: де гроші чи продукція?

Усе це дуже нагадує спроби певних осіб взяти під свій контроль горілчану галузь саме через механізм банкрутства. Судить самі. За під-

сумками дев'яти місяців минулого року, завод продтоварів удвічі збільшив випуск продукції, за цим показником перемістився у рейтингу вітчизняних підприємств з двадцятого місця на шосте. Чим пояснити, що протягом наступних дев'яноста днів нововоспечений кандидат на лідери української горілчаної промисловості став банкрутом?

Та все-таки завдяки наполегливості податківців на сьогодні дію ліцензії на виробництво лікєро-горілчаної продукції ганнопільчанам відновлено. Залишається лише питання: з якої сировини? Бо залишків спирту не вистачить навіть на поповнення обігових коштів, а про погашення п'ятимільйонного акцизного боргу годі й казати. Щоправда, є певні надії на щойно створене на базі майна кам'янець-подільських заводів державно-комунальне підприємство «Харчовик». Але вже сьогодні з'являються спроби погасити роботу цього підприємства. Чому? Річ відома.

Водночас «Харчовик» тільки за неповні два місяці роботи, як зазначив начальник регіонального управління ДААЗ ДПА України Валерій Хвостов, дав уже 170 тисяч гривень доходу до бюджету. 150 із них — акцизний збір. І приємно зазначити, що за цим першим кроком керівників області вже намітилися подальші дії на реанімацію акцизної галузі.

Звісно, труднощі ще будуть. Бо хто ж без бою залишає лінію вогню? Хто не захищатиме мільйонні тінюві прибутки?

Олександр ХМИЗ.

Хмельницька область. На знімку: Валерій Хвостов.

(Економічна бувальщина про багатство і бідність)

Яворівське державне гірничо-хімічне підприємство (ДГХП) «Сірка» — рудимент старої системи планово збиткового господарювання. І водночас — випробувальний майданчик реконструкцій і реформ, які швидкими темпами змінюють обличчя району, стають каталізатором ринкових перетворень. Усе, що відбувалося і нині відбувається з підприємством і довкола нього, — взірць «суперишкової» терапії. А результати цілених? Про них розмірковує технічний директор «Сірки» Казимир ПРЕСЛІЦЬКИЙ.

— Казимире Казимировичу, про «Сірку» за останні десять років діяльності підприємства говорили як про об'єкт екологічної загрози, котрий «то виринає, то потопа...». Скільки було тривожних повідомлень про карстові провали, які з'явилися поряд із хатами людей, що проживають у зоні сірчаного кар'єру. Не раз голова Яворівської райдержадміністрації Степан Лукашик бив на сполох, коли «Львівобленерго» вимикало струм, а отже, припинялося відкачування води...

— Нині передбачене проектом затоплення сірчаного кар'єру є бажаним, перспективним. Хоча хто б міг подумати про це ще десять-дванадцять років тому, коли підприємство міцно трималося «на плаву», дарма що було планово збитковим. У середині 80-х підприємство забезпечувало 60 відсотків виробництва сірки для потреб Союзу. Ситуація різко змінилася на початку 90-х з появою нових технологій, які дали змогу очищати від сірководню великі поклади газу в Росії й Канаді. Тех-

нологія такої очистки — дорога, але її продуктом є високоліквідний газ. Росія — найбільший у світі виробник сірки — близько 6 мільйонів тонн на рік. А у нас залишилася невелика ділянка підземної виплавки сірки потужністю 300 тисяч тонн на рік.

Причини згортання виробництва об'єктивні: у 90-х роках світова ціна на сірку становила 100 доларів за тону, а тепер — 8—12.

Водночас до рівня світових зросли ціни на енергоносії. Економічна криза збіглася із розвалом Радянського Союзу. Свого часу планові збитки нам та іншим гірничо-видобувним підприємствам відшкодовувала Москва. Україна не взяла на себе такої відповідальності. Довелося різко зменшити обсяги виробництва і скоротити

кількість працюючих із десяти тисяч до двох. Усе це вдарило нас, як то кажуть, «кувалдою по голові». А 1993 року ситуація стала просто катастрофічною. Ми побачили, що немає на що утримувати водовідлив. Поклади сірки містяться саме в тому місці, де зливаються три річки — Шкло, Терешка, Гноїнець. Щоб видобувати сірку, свого часу поставили греблі, і насоси шороку перекачували близько 40 мільйонів кубометрів води. Все це «пожирало» електроенергію. Ми добилися через постанови Кабміну бюджетних коштів на утримання екологічної рівноваги, і отримували шороку 4—6 мільйонів гривень. Тоді постало інше запитання: доки «доїтимо» бюджет? Життя вимагало інших рішень. Зробили проект рекуль-

тивації всієї нашої території, що передбачає евакуацію техніки з кар'єру, його ліквідацію, відновлення самфлuidної системи річок. Власне ці річки заповнять кар'єр і на його місці за кілька років утвориться озеро. Воно буде другим за величиною після Світязя.

— Однак водойма, навіть велетенська, то ще не озеро. Як промислова зона перетворюватиметься на рекреаційну?

— За три—чотири роки ми маємо виполжити береги, щоб забезпечити доступ до озера. Збудуємо нове сміттєзвалище, бо нинішнє розташоване на борту кар'єру, як і цвинтар, який також треба перенести. Озеро стане в пригоді і для забезпечення питною водою навколишніх сіл України і Польщі. У чотирьох селах, де внаслідок діяльності кар'єру зникла з

криниць питна вода, ми збудували водогін.

— Як вписується в цю програму спеціальна економічна зона «Яворів»? Чим стане в подальшому «згорнуто» сірчане виробництво?

— Ми працюємо над перетворенням «Сірки» на багатопрофільний виробничий комплекс. На нашій території уже діють вісім підприємств — суб'єктів спеціальної економічної зони. Через «Сірку» вони отримують електроенергію, газ, питну і технічну воду, інші послуги. Щойно почало працювати україно-польське підприємство «Зошит України» потужністю 30 мільйонів зошитів на рік. Утім, лише за тиждень випущено мільйон високоякісних зошитів різного виду і формату.

На базі ДГХП автономно діє підприємство

А на контракт начхали

РАБСИЛА

Федерация професійних спілок працівників водного транспорту та плавскладу України поширила інформацію, в якій застерігає українських моряків від намірів працевлаштовуватися на деякі судна ангольських компаній. І повідомила таке: за даними МЗС України та Департаменту Консульської служби, на одному із ангольських траулерів під назвою «Ахун», який нещодавно був перейменований його власником на «Гізелу», протягом 19 місяців працював український екіпаж у складі 22 осіб. Ще у травні минулого року термін контракту між моряками та ангольським судновласником — ком-

панією «АЛКО ЛДА» завершився, однак судовласник не виконав умов контракту, відмовившись виплатити морякам зароблене і відправити їх на батьківщину. Наші співвітчизники опинилися тоді у вкрай скрутному становищі — без достатньої кількості харчових продуктів, ліків, пального для судна.

Лише після втручання консульського відділу Посольства України в Південно-Африканській Республіці та консульського відділу Посольства Російської Федерації в Анголі компанія-судновласник сплатила-таки українським морякам 60 відсотків передбаченої контрактом заробітної плати та відправила їх додому.

Знову сподіваючись,

певно, на дармову працю, компанія «АЛКО ЛДА», за інформацією російського консульства в Анголі, планує набрати нові екіпажі в Україні та в країнах Балтії. Діятиме через посередників, щоб, маючи, мабуть, уже підмочену репутацію, не «засвітитися». Ймовірний також набір українських моряків на плавбази ангольської компанії «Сермар», конкретно — на судна «Нефритовий» та «Герої Криму» (цікаво б дослідити, як це у власності африканської компанії опинилося вочевидь нашеньське, принаймні за назвою, судно). Є інформація, що становище екіпажів на тих плавбазах було куди гіршим, ніж навіть на «Гізелі», люди справді почувалися там рабами.

Федерация профспілок

направила також відповідну інформацію на адреси Генеральної прокуратури, СБУ та Міністерства праці і соціальної політики України. Не просто до відома, очевидно, а задля їх конкретних дій. Бо ж українські державні структури (на жаль, досі нерідко) не виявляли особливої активності у справі захисту вітчизняних моряків, які, через розвал нашого флоту, змушені йти в найми до іноземних судновласників, терплячи там утиски і знущання (про що, до речі, не раз уже писав «ГУ»). Може, стурбованістю профспілок переймуться, нарешті, й держчиновники?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Кризи минають, небезпека залишається

ІНІЦІАТИВА

ВАТ «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» імені Кузьмина», як одне з найпродуктивніших підприємств країни, звернулося до уряду з пропозицією провести у Запоріжжі нараду з питань промислової безпеки. Але чи вийде розмова про безпеку конструктивною? Адже не всі стратегічні підприємства, яких закликають до обговорення, вже вийшли з фінансової кризи.

Бажання колективу одержати комплексну національну програму з посилення заходів безпеки на промислових об'єктах цілком зрозуміле. До цього підштовхують не лише трагічні події, які сталися минулого вересня у Сполучених Штатах, а й хронічне недофінансування таких заходів на підприємствах України. А воно спричинене або дефіцитом коштів, або небажанням їх вкладати у власну безпеку. В нашому випадку нестача грошей є первинною, чи на «Дніпроспецсталі» думають інакше?

Так само. І такого висновку тут дійшли, схоже, задовго до кризи галузі 2001 року. Її спричинили падіння цін на металопродукцію на світових ринках і

низка антидемпінгових розслідувань. Але навіть за незадовільної кон'юнктури на світовому ринку «Дніпроспецсталь» нарошувала випуск високоліквідної продукції з великою часткою доданої вартості, не припиняла оновлювати основні фонди. Під тиском зовнішніх обставин металургійні комбінати скорочували обсяги виробництва, а «Дніпроспецсталь» підвищувала продуктивність праці, поліпшуючи управління оборотним капіталом. І ось результат: якщо у 2001 році грошові кошти компанії оберталися за 108 днів, то в першому півріччі минулого року — за 67. Шкода, що теперішній ініціативі «Дніпроспецсталі» не передувало ґрунтовне вивчення досвіду

цього підприємства з подолання фінансової кризи. Від неї і досі потерпають десятки наших металургійних підприємств! Хіба вивчення і поширення передового досвіду вже не цікавить керівників галузі?

Обсяги реалізації — 115 тисяч тонн продукції у першому півріччі цього року — засвідчили: важкі часи позаду. Компанія знову посідає чільне місце у когорті кращих експортерів і найбільших платників податків країни. Робітники «Дніпроспецсталі» знову одержують удвічі вищу заробітну плату, ніж у середньому по країні.

На інвестиції в будівництво цеху фінішної обробки металу, який не має аналогів у СНД, на монтаж пристрою «під-ковш», на розвиток власної енергосистеми тут мають намір витратити цього року близько 12 мільйонів доларів. А ще сподіваються спорудити новий термогартийний агрегат за пропозиціями споживачів вартістю 5 мільйонів доларів і освоїти випуск титанової продукції. Одне слово, свій 70-літній ювілей, котрий свят-

куватимуть 10 жовтня, колектив «Дніпроспецсталі» зустріне неабиякими здобутками.

Деякі скептики пояснюють ці здобутки перевагами монопольного становища — мовляв, тільки «Дніпроспецсталь» за електродугового технологією випускає продукцію з високоякісної сталі і сплавів. Справді, неіржавіючу, інструментальну, швидкорізачу, шарикопідшипникову, конструкційну сталь і сплави на нікелевій основі використовують автомобільна, авіакосмічна, нафтохімічна, енергетична та інші галузі народного господарства — до 300 споживачів. Але це тільки додає плюсів підприємству, котре, долаючи дефіцит оборотних коштів, не «підставляє» своїх суміжників — мільйони робітників, інженерів, науковців з багатьох регіонів країни, ближнього і далекого зарубіжжя. І при цьому ще дбає про колективну безпеку. Адже попри втрачене і загублене за останні роки, Україні ще є що втрачати.

Сергій ВЛАД.

на бюджет...»

«Доброміль». Воно виробляє мелену сірку, яку успішно реалізують на ринках України і Росії. Таку сірку використовують у шинній промисловості для вулканізації, а також у сільському господарстві для боротьби зі шкідниками.

— Тривалий час населення Яворівщини, зокрема тих сіл, що розташовані «на борту кар'єру», потерпало від карстових проблем.

— Коли ми збудували кар'єр, уся вода з нижніх горизонтів потекла туди. Коли кар'єр затоплять, підземні пустоти знову заповняться водою і верхні шари ґрунту дістануть підпору і вже не утворюватимуться провалля. Ми повернемо ту природну ситуацію, яка була до 1974 року. Через три-чотири роки настане різке зниження карстової активності. Рекультивация

кар'єру сприятиме оздоровленню екологічної ситуації в багатьох аспектах.

— Отже, залишається «дрібничка»: кошти...

— Загалом проект закриття кар'єру коштує 80 мільйонів гривень — ми здешевили його до мінімуму. Якщо отримаємо за п'ять-шість наступних років 10—12 мільйонів, «чорні діри» вже буде закрито. Ми перестанемо тиснути на бюджет. Як бачите, ми не просимо багато, а зроблено вже чимало. На цей рік передбачено 1,9 мільйона гривень на відселення мешканців сіл, 1,5 мільйона — на закриття кар'єру. Кошти почали надходити.

Тепер постає інша проблема багатства-бідності. Виробництво ліквідоване, триває рекультивация, але залишається безліч основних засобів, які мають якусь вартість.

Деякі з них підуть під воду, дещо ми вже демонтували. Отже, насправді їх немає, а на папері є. Оскільки вони на балансі підприємства, то щомісяця нараховуються амортизаційні відрахування. Так нагромаджуються наші збитки, бо ці основні засоби — ефемерне багатство. Чинне законодавство передбачає механізм списання за рахунок прибутків — не інакше. Найближчими роками ми маємо трансформуватися у прибуткове підприємство. Це можливо, якби воно не мало тягаря «на ногах», котрий тягне на дно. У нас, наприклад, є багато водосховищ, які можна перетворити на рибні ставки, зони відпочинку. Але залишкова вартість дамби на водосховищі — 3—4 мільйони гривень. Риба буде «золотою» навіть, якщо новий господар отримає водой-

му безплатно. Поставлена на баланс гребля потягне його на дно. Уже чотири роки ми намагаємося достукатися з цією проблемою до Верховної Ради та Кабінету Міністрів, але ніхто не хоче допомогти. Кажуть, орієнтуйтеся на чинне законодавство, а в ньому наш випадок не передбачений.

— Ви бачите якийсь вихід?

— Вихід — у законодавчій ініціативі, адже згадана проблема стосується не тільки нашого, а й інших гірничо-хімічних підприємств, які згортають свою діяльність. Ми добиваємося такої законодавчої ініціативи від народних депутатів, уряду. І тоді побачимо не лише світло, а й потяг у кінці тунелю...

Розмову вела Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Яворів Львівської області.

ТЕНДЕНЦІЇ

«На завод не повернуся нізащо»

У Вінницькому обласному центрі зайнятості населення проаналізували причини, чому безробітні у більшості випадків не горять бажанням повертатися на підприємства.

Інформація до роздумів

В області залишаються вакантними майже три тисячі робочих місць: потреба у робочій силі тільки в нинішньому році збільшилася в 1,7 разу. Заповнити їх не вдається навіть попри те, що безробітних не стає менше — нині їх 42 тисячі. Роботодавці готові працевлаштувати 776 службовців, 15 з яких могли б зайняти вільні посади головних бухгалтерів. У трудових колективах бракує 23 охоронників, 30 стрільців і стільки ж страхових агентів. Проте найбільша потреба у представниках робітничих професій: вакантні 57 робочих місць електрозварників, 37 — мулярів і т. п. — загалом на підприємствах чекають 1550 робітників. Заповнювати їх не поспішають навіть колишні кваліфіковані робітники.

Не той тепер безробітний

Володимир Басюк, директор обласного центру зайнятості населення, вважає, що роботодавці повинні змінити своє ставлення до безробітних. На жаль, більшість із них і тепер мислить, як раніше: мовляв, я надаю роботу, що ще треба? Натомість у свідомості тих, хто намагається працевлаштуватися, сталися певні зміни. Кожен із них тепер неодмінно запитує: «Чи виплачують зарплату на підприємстві, де пропонується робота?» І відразу відмовляється від пропозиції, якщо дізнається про заборгованість.

Яскравий приклад — обласне підприємство «Вінницяводоканал». Усі намагання запросити в колектив слюсарів, сантехніків, мулярів — зазначені категорії робітників найбільше потрібні підприємству — не дають бажаних результатів. Адміністрація дає оголошення в газети, на радіо, надсилає заявки до служби зайнятості — все марно. Причина відома — в названому колективі великі борги із зарплати.

У трудовий колектив науково-виробничого об'єднання «Форт» безробітні не йдуть з іншої причини: тут надто високі вимоги, зокрема, до токарів, фрезерувальників. Знайти таких нині непростоту: хтось поїхав шукати щастя за кордон, хтось дискваліфікувався.

— Ми пропонуємо адміністрації заводу, — продовжує В. Басюк, спільно готувати кадри, робити ставку на молодих випускників училищ. Але поки що дійти згоди не вдається.

Незадовільні умови праці також є причиною дефіциту робочої сили. Коли ми вивчали причини плінності кадрів на швейній фабриці «Динамо» — тут протягом шести місяців залишаються вакантними 80 робочих місць швачок — з'ясувалося, що трудівниця не влаштує розпорядок роботи: перша зміна розпочинає роботу ще до сьомої ранку, а на фабриці трудяться переважно жінки...

Дотаційні місця... лякають роботодавців

З ініціативи служби зайнятості запроваджено нову форму співпраці з тими, хто надає безробітним роботу. З підприємством, у якого нема перед службою зайнятості заборгованості, укладають угоду: роботодавець приймає на роботу безробітного (за направленням центру зайнятості), надає йому місце роботи, але зарплати... не платить. Це робить за нього служба зайнятості. До того ж протягом усього року.

— Для трудових колективів, — продовжує співрозмовник, — справа надзвичайно вигідна уже хоча б тому, що вони мають значну економію коштів фонду зарплати. Ми готові співпрацювати за такою схемою навіть із тими, хто трудиться на ринках. Скільки реалізаторів стоїть за прилавками чи лотками! Працюють без трудових книжок, без будь-яких соціальних гарантій. Ми їм теж могли б видавати дотаційну платню. І трудову книжку оформити тощо.

Роботодавці, за словами співрозмовника, бояться такої співпраці. Лякає їх власне припущення: можливо, настане час, коли держава захоче повернути дотаційну платню.

Дотаційних місць, попри все, стало більше: протягом року їх кількість зросла вдсятеро, нині таких налічується трохи більш як 700. В. Басюк вважає, що названа цифра зовсім мала. «У нас майже 20 тисяч роботодавців...» Починаючи з жовтня нинішнього року, працівники служби зайнятості вивчатимуть перспективи ринку праці на 2003 рік. Заповнювати вакантні робочі місця стає дедалі важче. Навіть за умови сталого рівня безробіття — протягом останніх років цей показник істотно не змінився.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

(Початок на 1—2-й стор.).
Зате у штабах опозиції нам вдалося знайти людей балакучіших. Її лідери докладно розповіли про нічні події. Розпочалося все після четвертої ранку, коли всі намети вже було приготовлено для тривалого мешкання. Велика кількість правоохоронців пустила в хід сльозогінний газ та палиці. Присутніх на-

День і ніч опозиції

родних депутатів заблокували. «З нами не дуже церемонилися, — поділився свіжими враженнями з оглядачами «ГУ» парламентарій-соціаліст Віталій Шибко. — «Доки ми дійдемо до відповідальності, ти будеш лежати в лікарні», — пояснив мені «тактику» молодик у формі. І взагалі ніхто з них не був «уповноважений» навіть своє прізвище назвати... Намети вивезли в невідомому напрямку. Найцікавіше, що «знайшли» обріз і гранату, навіть знали, де саме шукати.

Анатолій БЕНЬ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій КАРАСЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА,
Олександра КЛИМЕНКА.

СУСПІЛЬСТВО

ФОТОФАКТ

Пам'ятник Олександрові Кобелеву встановлено на Лук'янівському кладовищі в Києві. Під час відкриття з промовою виступила онука видатного архітектора та педагога, за проектами якого збудовано більш як 250 різних споруд, Олена Кобелева (на знімках).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Набридло дурити пам'ять

ТОЧКА ЗОРУ

У нас негаразд із пам'яттю. А тут отакі слова... не із словника. З палкої душі поета. Де вони могли зродитися? У кого?

Горби периферійні — не вершини.

Мої слова не відали столиць.

Зате мої круті й вузькі стежини

Перед столичними таки не впали ниць.

Давня знайома — Надія Дичка. «Голос України» вже відгукувався на її творчість. Нова збірка «Пора півоній» (Дрогобич, «Відродження», 2002) змушує думати і відповідати.

Нещодавно, уже за нових часів, з-за океану повернулися останні фотографії Івана Франка. Війна. У будинку казарма. Іван Якович доживає свої дні в госпіталі, серед поранених січових стрільців. Отака людина і отакій кінець?

«Народе мій... Твоїм будуччям душу я трівожу!»

Виходить, причував. Передбачав. Знав.

Нещодавно в Нагуєвичах потурбували прах Якова Франка, батька. В якого народу таке можливе? Хіба що в нашого.

У Гоголя, попри усе, що він зробив для Украї-

ни, лишилася гіркота з нерозуміння його ус-тремлень і звершень, із того, що тільки прийдешні покоління вчинять «примирение моеї тени».

Указ Президента про відзначення 350-річчя Переяславської Ради здійняв цілу бурю у скляній воді.

Ось як було: тоді відбудовували не тільки Хрещатик, а цілі поруйновані міста. Цеглу формували і випалювали де тільки могли, найчастіше по Західній Україні. На одному з таких заводів біля батарейного радіоприймача зібралися комсомольці-робітники. Почули щось про Хмельницького. Приймача вимкнули. Спалахнула суперечка: «Хто він, зрадник — не зрадник?!». А розсудити мав начальник, в якого за плечима було чотири класи і дві війни.

Так було. І так є. До 300-ліття вийшов роман «Переяславська Рада» Натана Рибак.

До 300-ліття у селі Зубра поставили бюст Богдана Хмельницького у квітнику. Удень поставили, а вночі переставили головою в землю...

І ось минуло п'ятдесят років. Великий час як про вічності. Багато чого змінилось. Ось уже і Україна самостійна. До її першого Прези-

дента приїздить тележурналіст, естонець, провести інтерв'ю. І що ж? Все давнє... «Зрадник — не зрадник?!» У нас із пам'яттю не все гаразд, зате вже як щось причепиться...

«Я — Богдан» — роман Павла Загребельного.

П'єси. Вистави. Полотна живопису... уся ця белетризована історія тільки напустила туману. Ось звідки подавайте їм грамоту, за якою Росія возз'єдналася з Україною. Кого там тільки не приплели! І Шевеля, і Громи-ко, і Леніна. І вийшло вічне — дезінформація.

Я уважно вчитувався в життя і діяння усіх наших гетьманів, обраних і наказних. Серед них найбільшу мою повагу і навіть подив залишив Богдан Хмельницький. Хоробрий воїн. Знавець чужих мов. Історії. Талановитий організатор. Згадайте, як він прийшов на Запорозжя, яке підпадало, і підвів його з колін. Коло обрало його кошовим, просили бути Батьком. Але ж йому іще годилося вправити реєстрових козаків... Не тут говорити про усі його чесноти, не згадати однієї просто не маємо права. Він — прозорливець. Він — передбачив, як українському народу вижити, зберігши свою душу жи-

ву. Попри все! Добре затамивши за літа боротьби, що іділи в історії немає місця.

Тихо, нишкло Хмельницький звертався до царя Росії. А у того був клопіт, все ще могутня Варшава. І відповіді не було. Аж поки... ось як сказав Олексій Толстой: «У Алексея Михайловича нашлась сила, чтобы присоединить Украину!». І говоріть сьогодні, і пишіть, що хочете. Та вигляньте за вікно — Україна єсть, з її народом, культурою, мовою.

То ж як бути? Святкувати, не святкувати?

Марна затія перерішати історичні події. Що було — пройшло. А ось що буде — залежить від нас. Що ж справді потрібно сьогодні? Трохи ума. Толерантності щодо наших великих... Розсіяний прах Хмельницького у кожному з нас, хочемо ми цього чи ні. Знаємо про таке чи ні. Тож, підійшовши до великої дати, ювілею, трохи замислившись, стишившись, відгукнувшись до своєї пам'яті, попросити, нарешті, примирення і його тіні. І віддати учту, хвалу за те, що він у нас був.

І лише у цьому разі не доведеться більше дурити пам'ять.

Григорій КОЛІСНИК.

СВІТЛИМ РЯДКОМ

Тут діти усміхаються

Невідомо, як склалися б долі 50 маленьких львів'ян, якби не подбало про них українсько-шведське подружжя Густафссонів.

Бу Йоран Густафссон — президент благодійного фонду «Допомога дітям». У Швеції він працював водієм автобуса. Одного разу побачив марево: горіла карта світу, залишилася незгорілою тільки частинка України — саме та, де розташований Львів. Це було у 80-х роках.

Тоді Бу Йоран про нашу країну нічого не знав. А нині живе у Львові. І його дружина — Владилена Густафссон — львів'янка. Вона допомагала Бу Йорану порозумітися із українцями під час його перших поїздок на початку 90-х років. А приїздив він до нас із гуманітарною допомогою.

Благодійницька діяльність шведів почалася зі створення кухні для бідних. Втілення цієї задумки в життя показало, що не тільки старі люди, а практично всі верстви населення потребують допомоги, особливо діти.

Кухня діє й нині. У кафе хлібзаводу годують 200 бідних. Харчуються люди різного віку, часто приходять сім'ями. Мета організації ідальні — не утримання нужденних до смерті, а підтримка людини у скрутний для неї період.

Фонд «Допомога Україні» відкрив і гуманітарний центр. «Гуманітарку» розподіляють між благодійними організаціями, а вони вже надають конкретну допомогу.

Але головне у житті Густафссонів — діти. Владилена розповіла, що вони створили для них таке місце, де дітлахи відчули турботу про себе.

Ідея народилася ще чотири роки тому. Шевченківська райдержадміністрація допомогла знайти приміщення під притулок, який доводили до кондиції майже два роки.

Дітей годують, одягають, перуть їм одяг, допомагають виконувати домашні завдання, водять до басейна, вони займаються на тренажерах, вчаться працювати за комп'ютером, музики.

Усі 50 дітей (від 7 до 15 років) потрапляють у центр допомоги із неблагополучних сімей: батьки у тюрмах, алкоголіки, наркомани. У домітках більшості нема ні газу, ні електрики. Пані Лада з болем розповіла, що до них приходила дівчинка, яка не знала, що таке чай.

Змінюючи дітей, у центрі прагнуть змінити й батьків. Але... Навіть на День матері прийшли тільки дві мами. Практично усі батьки не цікавляться дітьми. Вони примушують їх жебракувати, красти. Коли хтось із батьків їде за кордон на заробітки, дитина залишається напризволяще.

Спочатку новоприбулі були схожі на вовченят, але з часом вони почали усміхатися. «Найбільша для нас радість, — зазначає пані Ладі, — коли ми бачимо, як дитина, що прийшла злою, неконтрольованою, через місяць-другий починає нормально говорити, слухати».

Соціальні питання повинні вирішуватися на державному рівні. На батьківщині Бу Йорана Густафссона таких центрів допомоги дітям немає. Там є державні соціальні служби, які займаються дітьми із неблагополучних сімей. Громадські організації соціальні питання не вирішують. Якщо дитина потрапляє у кризову ситуацію, її направляють в інші сім'ї, де про неї піклуються якийсь час. Коли вона приходить до норми — повертають у сім'ю і починають працювати із батьками. У нас більше сподіваються на меценатів. На щастя, вони ще не перевелися.

Лариса ФАНГА.

Львів.

ФОТОФАКТ

Британські перукарі показали в Києві зачіски-трансформери, що дають можливість перетворити стиль із екзотичного на діловий і навпаки.

Фото Сергія ВАСИЛЬЄВА (УНІАН).

ТАК ЖИВЕМО

Сивий, як голуб, дід з якоюсь книжкою в руках сидить на ганку і, читаючи її, час від часу стиха посміхається.

— Чого ви, дідуню? — дивується п'ятирічний онук, що пораяється поруч і гризе грудку пісної мамалиги.

— Ось тут, — дід звів на онука очі в окулярах і простяг йому книжку, тримаючи тремтячу долоню на розгорнутих сторінках, — написано, що колись давно, деś із сотню, а може, й більше літ, був собі такий самий хлопчик, як ти. Так-так, як ти. Мама йому щодня

м'ясо варила і давала їсти, але він не хотів, казав, що воно залазить йому за зуби. Хіба не смішно?! От якби тобі такий «клопіт» із м'ясом хоч раз на місяць тепер...

По блідому худенькому обличчю малого раптом пробігла хмарка і застигла в його широко розплющених очах.

— А що, дідусю, тоді мамалички не було, що той бідний хлопчик конче мусив саме лише м'ясо їсти? — запитав він зі співчуттям і додав: — Мамаличка мені не залазить за зуби...

Дід раптом насупив брови, відклав «смішну» книжку, притиснув хлопця до грудей і зашепотів,

ніби йому забракло повітря:

— То не він, синку, бідний, а ми з тобою... Але звідки тобі, малому, це знати, коли я вже й сам, старий, забув, яке на смак те м'ясо?!

Справді, як сказав дідусь, дорогі продукти не всім по кишені. Здебільшого споживаємо пісні борщ, суп, кашу та часто виручає мамалига, або, як її ласкаво називають у нас, мамаличка. Готується вона просто: у спеціальний чавунний казанок наливають 0,7 л води, додають 15 г солі, доводять до кипіння. Засипають пересіяного кукурудзяного борошна 300 г, старанно перемішують з

допомогою спеціальної дерев'яної лопатки-малештевки і варять на невеличкому вогні 10 хвилин. Мамалига готова, якщо маса під час перемішування відстає від стінок казана. Готову страву викидають на круглу дерев'яну дощечку. Ще гарячу її ділять скрученою ниткою на окремі тонкі порції-диски і споживають замість хліба з іншими стравами.

Не одне покоління моїх краян врятувала в минулому і рятую тепер, на безхліб'ї, ця проста, але смачна їжа з кукурудзяного борошна.

Іван БЕЗРУЧКО.

Кельменці Чернівецької області.

СУСПІЛЬСТВО

Гасло Києва: «Краще фінансувати роботу, ніж безробіття»

Розв'язання проблеми зайнятості киян — пріоритетний напрям реалізації соціальної політики міської державної адміністрації. Заходи, передбачені Київською міською програмою «Зайнятість населення на 2001—2004 роки» та планом дій на 2002 рік з її реалізації, перебувають під постійним контролем столичної влади, Головного управління праці та зайнятості, міської служби зайнятості. З початку року в Києві працевлаштовано майже десять тисяч безробітних, створено більш як 14 тисяч робочих місць в усіх сферах економіки.

Ефективність роботи з організації зайнятості незайнятого населення залежить від налагодження взаємодії з роботодавцями. З метою організації співпраці з підприємствами, організаціями і проводять семінари, на яких роз'яснюють основні положення законодавства про зайнятість, розробляють основні шляхи взаємодії.

Роботодавцям надають реальну допомогу в комплектуванні кадрами, зокрема, шляхом проведення конкурсних відборів серед безробітних та із застосуванням психологічних тестувань претендентів на вільні робочі місця, надання дотацій на створення додаткових робочих місць для працевлаштування безробітних, комплектування підприємств працівниками після проходження профнавчання або стажування безпосередньо на виробництві. Крім того, здійснюється оплата праці безробітних, залучених до громадських робіт на об'єктах соціальної сфери, за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Для працевлаштування киян в столиці використовують всі можливості. Це і створення додаткових робочих місць на підприємствах, які не мають заборгованості із заробітної плати, шляхом надання дотацій з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття для працевлаштування безробітних. За рахунок таких дотацій вже створено 1,3 тис. додаткових місць, зокрема 0,8 тис. одиниць нинішнього року.

Завдяки цьому напрямку роботи колишні безробітні працюють на ДП «Валео плюс», у тролейбусному ремонтно-експлуатаційному депо № 1, в фундації «Європейський Київ», благодійному фонді Чорнобиль — «Діти Чорнобиля», Куренівському тролейбусно-експлуатаційному депо, тролейбусних депо № 2 і № 3 тощо.

Відповідно до потреб міста здійснюється підготовка кадрів за замовленням роботодавців, зокрема безпосередньо на виробництві, з подальшим гарантованим працевлаштуванням. Надійшли відповідні замовлення від 57 підприємств, організацій міста. Більш як 200 безробітних навчалися за замовленням на КП «Київпастранс», ВАТ «Геофізприлад», ВАТ «Київпродмаш», ВАТ «Укрпластик».

Одним із напрямів зайнятості населення є розвиток підприємницької діяльності. Проводиться постійна інформаційно-роз'яснювальна робота серед незайнятого населення з орієнтації на відкриття власної справи або індивідуально-трудової діяльності. Для цього безробітним пропонують пройти професійну підготовку з основ малого та середнього бізнесу, а також за професіями, які передбачають подальшу самозайнятність: кравець, перукар, ку-

хар, слюсар з ремонту автомобілів тощо.

Для надання реальної допомоги у відкритті власної справи надається одноразова виплата допомоги з безробіття. Цим правом скористалися 1,2 тис. безробітних, цього року — 0,7 тис. осіб.

З метою забезпечення конституційних прав громадян, зменшення соціальної напруженості серед найманих працівників, які працюють у фізичних осіб, відповідно до ст.24-1 та 48 КЗпП України зареєстровано понад 13 тис. трудових договорів, забезпечено ведення трудових книжок на цих працівників.

Особливої уваги потребують громадяни, які не в змозі на рівних конкурувати на ринку праці. До них належать особи передпенсійного віку (2,1 тис.), жінки з малолітніми дітьми (2,0 тис.). Ці категорії громадян менш мобільні у сприянні своєму працевлаштуванню.

Крім того, є категорія громадян, які стають на облік у службі зайнятості тільки для того, щоб скористатися пільгами з призначення субсидій. З метою підвищення мотивації безробітних до пошуку роботи районні центри зайнятості співпрацюють з районними комісіями з призначення субсидій, беруть участь у щотижневих нарадах з приводу їх надання. У довідці, яку надає центр зайнятості, зазначено, чи сприяє безробітний своєму працевлаштуванню. Комісія, враховуючи ці дані, робить висновок про доцільність виплати субсидій. У результаті проведеної роботи тривалість пе-

ребування на обліку безробітних скорочується.

Враховуючи, що київський ринок праці вигідно вирізняється з-поміж інших регіональних ринків, у Києві більше можливостей знайти роботу, громадяни з інших областей прагнуть розв'язати проблему працевлаштування за рахунок столиці. Наприклад, у Львівській області нинішнього року перебували на обліку 112,0 тис. громадян, Харківській — 112,5 тис., Дніпропетровській — 162,8 тис. осіб. Київ щороку надає роботу більш як 140 тис. громадян з інших міст.

Щороку Київ дотує своїми внесками реалізацію програм зайнятості в інших регіонах. Надходження страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від підприємств, організацій, установ Києва в 2001 році становили 168,4 млн. грн. Правлінням вищезазначеного фонду на реалізацію заходів Київської міської програми «Зайнятість населення» профінансовано для Києва 31,1 млн. грн. У першому півріччі цього року надійшло 95,9 млн. грн. страхових внесків, виділено Києву 19,9 млн. грн.

На кінець 2000 року в столиці на одну вакансію (вільне робоче місце) претендували дві незайняті особи, які перебували на обліку в службі зайнятості. У 2001—2002 роках активізувалася робота з підприємствами, організаціями з подання інформації про наявність вільних робочих місць (вакантних посад). З метою

упереджувальних заходів Київським міським центром зайнятості спільно з правоохоронними органами було проведено перевірки органів виконавчої влади та інших установ і організацій стосовно дотримання законодавства про зайнятість і виявлено центральні органи виконавчої влади та інші організації, які порушують вимоги ч.5 ст.20 Закону України «Про зайнятість населення» і, маючи вакансії, не надають звітів до міської служби зайнятості за формою статистичної звітності № 3-ПН. Це Мінпромполітики України, Міністерство оборони України, Державна податкова адміністрація України, Антимонопольний комітет України, Міністерство закордонних справ України, Центральна спеціалізована митниця, ДК «Укртрансгаз» «Нафтогазу України», Подільське відділення «Промінвестбанку», Державна податкова адміністрація Оболонського району тощо. За матеріалами перевірок інспекцією з контролю за дотриманням законодавства про зайнятість Київського міського центру зайнятості надано приписи із забезпечення інформування з наявних вакансій служби зайнятості, що сприяє прозорому підбору кадрів в організаціях, а також зменшує навантаження на одне вакантне місце для службовців. Проведена робота дала змогу збільшити кількість вакансій порівняно з 2000 роком у 2,7 разу (на початок серпня їх кількість становила 16,7 тис. одиниць). Кількість вакансій для службовців зросла втричі, на кінець

2000 року на одну вакансію претендувало сім службовців. Нині співвідношення між попитом і пропозицією цієї категорії істотно поліпшилося, навантаження перевищує одну одиницю.

Київ вибрав для себе гасло Мюнхенської програми зайнятості «Краще фінансувати роботу, ніж безробіття». Завдяки реалізації заходів Київської міської програми «Зайнятість населення», Програми соціально-економічного та культурного розвитку Києва на 2002 рік, Комплексної програми «Молодь Києва на 2001—2005 роки», Комплексної програми забезпечення реалізації стратегії подолання бідності в Києві, Регіональної програми розвитку малого підприємництва в Києві на 2001—2002 роки рівень зареєстрованого безробіття в Києві впродовж останніх років найнижчий в Україні і на початок серпня становив 0,51 відсотка (по Україні — 3,67 відсотка). Ситуація на ринку праці свідчить про те, що пропозицій роботи є стільки, що можна розв'язати проблему працевлаштування кожної людини, якщо вона справді бажає працювати. До того ж місто-столиця Київ вносить значний вклад у сприяння зайнятості населення з інших регіонів держави, де спостерігається напруження на ринку праці.

Т. КИСІЛЬОВА,
начальник Головного управління праці та зайнятості;
О. МЕЛЬНИК,
директор Київського міського центру зайнятості.

Сьогодні футболисти київського «Динамо» вшосте поспіль стартують у груповому турнірі Ліги чемпіонів. Ще в понеділок під вечір до нас прилетіли «сороки». Так за чорно-білі кольори іменують англійський клуб «Ньюкасл».

Через грозу англійці запізнилися аж на годину. Але це не вплинуло на їхній настрій. Він був чудовий. Футболісти і тренери давали інтерв'ю, охоче дарували автографи, фотографувалися з київськими вболівальниками, яких чимало прибуло зустріти «Ньюкасл» до аеропорту «Бориспіль».

Своїм помешканням англійці, як і більшість суперників динамівців, обрали готель «Національний». Учора ранку вони провели закрите тренування на стадіоні «Динамо» імені Валерія Лобановського. А друге заняття «Ньюкасла» почалося о 20.00 на НСК «Олімпійський».

А після цього у прес-центрі стадіону відбулася зустріч тренера гостей Бобі Робсона. Він повідомив, що до Києва прибули всі гравці основного складу. Фізично вони готові на сто відсотків. Хворих і травмованих немає.

Олексій Михайличенко разом з Максимом Шацьких спілкувалися з пресою перед обідом. Тренер сказав, що «нечиста

сила» ніяк не відчепиться від динамівців. І до командного «лазарету», як уже повідомлялося, потрапив ще й воротар Олександр Шовковський. Йому, бідолозі, особливо дошкулують травми.

А ті, хто залишився в лавах команди, сумлінно й ретельно готувалися до важливого старту. Для багатьох поєдинок проти клубу з Англії стане справжнім дебютом у Лізі чемпіонів. Однак вони особливо не хвилюються. Лише налаштовуються на серйозну роботу.

Старожили колективу, либонь, розповідають новобранцям про те, як 1997 року (1 жовтня і 10 грудня) «Динамо» вже мірялося силами з «Ньюкаслем» у першому груповому турнірі Ліги чемпіонів. Спершу в Києві господарі, ведучи перед, у підсумку дозволили суперникові встановити рівновагу — 2:2. А вже на Британських островах динамівці поступилися — 0:2. Однак той поєдинок уже не мав турнірного

значення, бо чемпіон України забезпечив собі вихід до наступного етапу.

Чудово пам'ятаю ті події. Особливо смішні вигадки і нісенітніці, опубліковані в окремих британських часописах. Така маячня виникає хіба що у хворобливій уяві. Приміром, стверджувалося, що кияни, мовляв, прибули із Середземноморського узбережжя, де проводили відновний збір, не менш як з коханками та у супроводі ... бандитів. А насправді футболісти «Динамо» прилетіли до Великої Британії з власними друзинами і великою групою журналістів, яким англійські колеги і начіпляли, не розібравшись, отих кримінальних ярликів. Знаєте, відтоді я отак собі й ... займаюся бандитизмом. У вільний від репортерської роботи час.

Та облішмо жарту, продовжимо серйозну розмову. То хто він, отой знайомий незнайомець? «Ньюкасл Юнайтед» має яскраву біографію: чемпіон Англії 1905, 1907,

1909, 1927, 1996, 1997 років, володар Кубка — 1905, 1906, 1908, 1911, 1974, 1998, 1999 років.

Звичайно, за п'ять сезонів, що минули з часу останнього побачення сьогodнішніх суперників, склад «Ньюкасла» майже повністю змінився (до речі, так само, як і динамівський). Однак це дуже сильний колектив, укомплектований чудовими майстрами. І найяскравіший серед них, безперечно, — 32-річний форвард **Алан ШІРЕР**.

— Гра з динамівцями буде важка, — сказав він у розмові з кореспондентом «Голосу України». — У Лізі чемпіонів слабких суперників не буває. А тим більше ми знаємо можливості «Динамо», котре впродовж багатьох років є одним з найкращих клубів Європи. Тому багато тренувалися, щоб у Києві здобути перемогу.

Півзахисник **Кірон ДАЙЄР**, звичайно, не такий досвідчений і крутий, як ото Шірер. Йому лише 23 роки. Однак хлопець справив враження людини врівноваженої і солідної:

— Я очікую складної гри. Головне для нас — не програти. Задовольнить і нічия...

І нехай не вводить вас, шановні вболівальники, в оману не зовсім упевнений старт «Ньюкасла» в англійській прем'єр-лізі. Після поразки від «Челсі» в останньому турі (0:3) підопічні Бобі Робсона поки що посідають передостан-

нє місце. Але внутрішня першість і турнір Ліги чемпіонів — зовсім різні величини.

— Поразки в останніх поєдинках не свідчать про нашу слабкість, — каже **Бобі РОБСОН**. — Приміром, «Челсі» не так уже й переважав нас у веденні гри, щоб перемогти з отаким рахунком. Повірте, нам поки що елементарно не шастило. Але в нас доволі пристойна команда, і я сподіваюся на усмішку долі вже у київській зустрічі. Щоправда, на цьому

рівні випадкових «пасажирів» не трапляється. Передбачаю, що гра буде складною для обох команд...

Отож приходьте сьогодні, будь ласка, на НСК «Олімпійський», де о 21.45 розпочнеться матч «Динамо» — «Ньюкасл». До речі, можете зробити одразу дві корисні справи: подивитися якісну гру, а ще й динамівців підтримати. Отож успіхів вам і вашій улюбленій команді! **Віктор БРАНИЦЬКИЙ.**

«Сороки» знову прилетіли...

ФОТОФАКТ

На столичному стадіоні «Спартак» відбувся фінальний матч футбольного турніру, що входив до програми Спартакіади трудящих України. Харківський «Газівник» виборов перемогу над київським «Альянсом».

Фото Максима ГУНДАРЄВА (Укрінформ).

ОГОЛОШЕННЯ

До відома громадськості!

Товариство з обмеженою відповідальністю «**Енергія**», Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Зубра, вул. Б. Хмельницького, 27, тел. (0322) 98-42-59 подав до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу ліцензії з постачанням електроенергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності м. Львів, вул. Козельницька, 5.

Акціонерне товариство закритого типу «**Енерго-Ойл**» згідно з рішенням загальних зборів акціонерів від 10 вересня 2002 року перетворено в Товариство з обмеженою відповідальністю «Енерго-Ойл», яке є правонаступником АТЗТ «Енерго-Ойл».

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушив справу № Б 26/126/02 про банкрутство ВАТ «Верхньодніпровський» (Дніпропетровська обл., Верхньодніпровський район, смт. Новомиколаївка, вул. Радгоспна, 1 код ЄДРПОУ 00851815). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Балась Святослава Івановича, ліцензія: серія АА № 250315 (51918, м. Дніпродзержинськ, а/с 526). Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3 «а») постановою від 05.09.2002 р. по справі № 10/36 визнав банкрутом КСП «Першотравневе» (юридична адреса: 94400, Луганська область, Краснодонський район, с. Поріччя, вул. Терешкової, 45) р/р № 2600606000004 в ЛФ АКБ «Правекс-Банк», МФО 304579, код 00851614 і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначений Перекрест Олексій Іванович, ліцензія № 250302 від 20.02.2002 р., 91022, м. Луганськ, вул. Свердлова, 57. Тел. 34-42-90.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) постановою від 04.09.02 р. (справа № Б-11/367) визнав банкрутом Івано-Франківську аграрну біржу (м. Івано-Франківськ, вул. Василянок, 62А, код 23796711, р/р 26009200100001 в АКБ «Прикарпаття» м. Івано-Франківськ, МФО 336365) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Саєвич Н. А., ліцензія АА № 249547 тел. (03433) 26102.

Господарський суд Дніпропетровської області Постановою від 19.08.02 визнав ВАТ «Металургстрой» (код ЄДРПОУ 13448529, 50006, м. Кривий Ріг, вул. Цимлянська, 3) банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначений Шевцов Є. В. (ліцензія № 250313 АА), 49069, м. Дніпропетровськ, а/с 3925, тел. (0562) 333-139, 392-362.

Хозяйственный суд Донецкой области по делу № 24/125Б постановлением от 01.07.02 г. признал ЗАО «Антрацит-углепоставка» (83014, г. Донецк, ул. Автотранспортников, 1, кв. 86, ОКПО 24164674) банкротом и открыл ликвидационную процедуру. Ликвидатор — Козловская Диана Валерьевна, лицензия № 249634, адрес: 83086, г. Донецк, ул. Первомайская, 12, т. 345-11-44.

Господарським судом Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, буд. 5; Держпром, 8-й під'їзд) по справі № 6861/2-24 порушено ліквідаційну процедуру ТОВ АФ «Октябрьское» Вовчанський район Харківської обл., с. Жовтнєве; вул. Харківська, 71-а (свідоцтво про державну реєстрацію № 04059473Ю0010173 від 28.04.2000 р. видане Вовчанською районною державною адміністрацією, код 00707538). Ліквідатором призначено Пихтіна Олексія Олександровича (ліц. АА № 250398 від. 27.03.2002 р., адреса: Харківська обл., Харківський район, с. Вільхівка, вул. Українська, 27).

Господарським судом Кіровоградської області постановою по справі № 14/4 від 16.07.2002 року визнано банкрутом приватне підприємство «Магазин «Привокзальний», ідентифікаційний код 23696122, юридична адреса: Кіровоградська область, місто Знам'янка, вул. Привокзальна, 1. Відкрита ліквідаційна процедура на строк до 14.01.2003 року. Ліквідатором банкрута призначена Знам'янська об'єднана державна податкова інспекція, яка знаходиться за адресою: 27400, Кіровоградська область, місто Знам'янка, вул. Чайковського, 7/55, телефон/факс 2-37-78.

Повідомлення про загальні збори акціонерів
До відома акціонерів ЗАТ «Дорадо»

04.11.2002 р. о 10.00 за адресою: Україна, м. Київ, вул. Лагерна, 38 відбудуться позачергові збори ЗАТ «Дорадо».

Порядок денний:

1. Поповнення обіговими коштами та внесення обладнання для впровадження видавничої діяльності товариства за рахунок збільшення статутного фонду; мінімальний розмір збільшення статутного фонду становить 10 тисяч гривень.
 2. Розподіл акцій додаткового випуску.
 3. Затвердження проекту змін до статуту товариства.
 4. Реєстрація нового випуску акцій пов'язаних із збільшенням статутного фонду:
 - а) орієнтовна кількість акцій, що випускаються додатково не менш 2000 шт., та їх загальна вартість не менш 10 тисяч гривень.
 - б) нова номінальна вартість акцій 5 грн.
 - в) права акціонерів при додатковому випуску акцій на переважне право на придбання у кількості пропорційній їх частці — термін прийняття рішення не пізніше 04.11.2002 р.
 5. Затвердження перерозподілу часток внаслідок укладення угод відчуження акцій та затвердження цих змін у статутних документах.
 6. Інші питання за поданням акціонерів товариства.
- Збори скликаються за ініціативою акціонера, що володіє 10% акцій ЗАТ «Дорадо».

Регіональне Агентство з питань банкрутства в Дніпропетровській обл. проводить публічні торги (аукціон) з продажу майна підприємства-банкрута — ДП «НСУ — 109» ВАТ «Дніпростальконструкція» (справа № Б15/91/01). Загальна характеристика об'єкту продажу: лот № 1 — будівельні матеріали, залізобетонні конструкції промислового призначення розташовані за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, вул. Воїнів Інтернаціоналістів, 1. Початкова ціна об'єкта продажу за лотом № 1 складає 25000 (двадцять п'ять тисяч) грн. з ПДВ. Гарантійні внески учасників аукціону (5% від початкової ціни) перераховуються на п/р № 26007006610000 в Укрсїббанку МФО 306856, код ЗКПО 31540566 до 11.10.2002 р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 11.10.2002 р. за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кім. № 8, з 9.00 до 17.00 (крім вихідних). З питань ознайомлення з об'єктом та оформлення участі в аукціоні звертатися за тел. (056) 744-19-31. Публічні торги відбудуться 17.10.02 р., о 12.00 за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комсомольська, б. 48, кімн. № 8.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 33/86Б 04.07.2002 р. визнано банкрутом КП «Житлово-експлуатаційна контора №1» (84700, Донецька обл., м. Дебальцеве, вул. Леніна, 18-Б), р/р 260060000253 у Донецькій філії АБ «Експрес-Банк», МФО 335838, код ЄДРПОУ 03387906 і відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений Юрченко Віктор Володимирович ліцензія арбітражного керуючого № 047651 (86414, м. Єнакієво, вул. Дружби, 61, кв. 4, тел. 8(050) 620-49-43, факс 8 (06249) 2-36-23).

Господарський суд Львівської області (79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81) ухвалою від 12.09.2002 р. порушив провадження у справі № 7/159-38/234 про визнання банкрутом Відкритого акціонерного товариства «Галичина» (адреса: 80460, Львівська обл., Кам'янка-Бузький р-н, с. Ременів, п/р № 26001009 у ВАТ «Міжнародний Комерційний Банк» м. Київ, МФО 300658, код ЄДРПОУ 22357613). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Надлонка Андрія Івановича, ліцензія серії АА № 250389 видана Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 28.03.2002 р. (79066, м. Львів, вул. Зубрівська, 25 А, кв. 33, тел. 8-0322-22-00-19).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Господарським судом Львівської області порушено справи про банкрутство за заявами ДПП Львівської області до:

1. ТЗОВ «Корд плюс», справа № 7/126-39/184, юридична адреса: м. Львів, вул. Сахарова, 2, ЗКПО 20784660, р/р 26009238361001 в ЗГРУ Приватбанк, МФО 325321.
- Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Папуру Ярослава Маркіяновича. Ліцензія № 140459 від 04.07.2002 р. (Адреса: м. Львів, вул. В. Великого, 63/254).
2. Львівська спеціалізована монтажна пересувна механізована колона № 7, справа № 7/119-38/197, юридична адреса: м. Львів, вул. Замарстинівська, 240, ЗКПО 03585231, р/р № 26003301430434, МФО 325161 в відділенні «Промінвестбанку» в м. Новояворівську, р/р 26005200471001, 26041200471009, 26042200471008, МФО 325644 в ОПЕРЕВ Львівської обласної дирекції АКБ АПБ «Україна».
- Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Харка Ростислава Тимофійовича. Ліцензія № 047692 від 01.08.2001 р. (Адреса: 79016, м. Львів, вул. Шевченка, 462/56).
3. ДП «Меридіан» ВАТ «Золочівського АТП-14611», справа № 7/62-21/15, юридична адреса: Львівська область, м. Золочів, вул. Львівська, 54, р/р № 26006243082001 в Золочівській філії КБ «ПриватБанк», МФО 325752.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Боляка І. В. Ліцензія № 249553 від 12.11.2001 р. (Адреса: м. Львів, вул. Стрімка, 4/8).

4. МПП «Астра», справа № 7/88-39/145, юридична адреса: 81652, Львівська область, Миколаївський район, м. Новий Розділ, пр. Шевченка, 29/34, код ЄДРПОУ 22421890, р/р № 2600331470375 в відділенні Промінвестбанку м. Миколаїв, МФО 325451.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Папуру Ярослава Маркіяновича. Ліцензія № 140459 від 04.07.2002 р. (Адреса: м. Львів, вул. В. Великого, 63/254).

5. МПП «Технопрес», справа № 7/105-39/159, юридична адреса: 81652, Львівська область, Миколаївський район, м. Новий Розділ, вул. Шептицького, 1/10, код ЄДРПОУ 20819771, р/р 26002301470343 в відділенні Промінвестбанку м. Миколаїв, МФО 325451.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Папуру Ярослава Маркіяновича. Ліцензія № 140459 від 04.07.2002 р. (Адреса: м. Львів, вул. В. Великого, 63/254).

6. ПП «Оріон», справа № 7/92-39/152, юридична адреса: Львівська область, м. Сколе, вул. Сколівська, 34, код ЄДРПОУ 13831889, р/р 260033549 в Дрогобицькій філії АППБ «Аваль», МФО 325741.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сидора Олексія Олексійовича. Ліцензія № 149 від 01.11.2000 р. (Адреса: 82400, Львівська область, м. Стрий, вул. Львівська, 83/13).

Господарський суд Львівської області приймає заяви кредиторів та санаторів протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 79010, м. Львів, вул. Личаківська, 81.

Державне підприємство «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДІПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ» державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України» ідентифікаційний код 04653199 повідомляє про зміну своєї назви — державне підприємство «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДІПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ» державного комітету України з питань житлово-комунального господарства.

Ліквідується ТОВ СП «Русь», код 20973816, юридична адреса: м. Одеса, вул. Говорова, 4. Всі претензії приймаються протягом двох місяців після надрукування по тел. (0482) 25-23-72.

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Київ, вул. Адміральська, 22) порушив справу № 14/166 про банкрутство Державного південного регіонального селекційно-племінного центру по конярству «Південьконецентр» (54036, м. Миколаїв, Центральний район, шосе Одеське, 92, р/р 260022548 в МОД АППБ «Аваль» МФО 326182, код ЄДРПОУ 30489677). Розпорядником майна призначено Дуднікову Наталю Георгіївну (ліцензія № 250052, 54036, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 29, кв. 19, тел. 35-90-61).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Муніципальна телерадіокомпанія «Контакт» ід. код 23652969 сповіщає про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців за місцезнаходженням Товариства. Тел.: (03822) 9-12-43.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Агросоюз» код ЄДРПОУ 30478162 ліквідується. Претензії приймаються протягом двох місяців з дня публікації. Тел. (0322) 67-75-26.

Закрите акціонерне товариство повідомляє про ліквідацію відокремленого підрозділу-магазину № 7, що розташований в м. Києві по проспекту Миру, 2/3, код ЄДРПОУ 25696149, в зв'язку з повним його приєднанням до ЗАТ «Перлина». Претензії приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення за адресою: 02140, м. Київ, вул. Гмирі, 1. тел. 572-42-15.

Определением Хозяйственного суда Донецкой области (83048, г. Донецк, ул. Артема, 157) от 8.08.02 г. возбуждено дело о банкротстве № 3 /144 Б Правовой благотворительной фундации «Форум-Юст» (83017, г. Донецк-17, бул. Шевченко, 26, офис 3209; т/с 2600632777 в Калининском отделении Ошадбанка в г. Донецке, МФО 394028; код ЕГРПОУ 25773559) и открыта процедура санации. Управляющим санации назначена исполнительный директор ПФБ «Форум-Юст» Топалова Л. Д., распорядителем имущества — арбитражный управляющий Берлин В. М., лицензия № 250347. Претензии направляются в месячный срок со дня опубликования объявления по вышеуказанному адресу или по тел. 385-87-89.

ЧФ «Ресурс» идент. код 30235764 сообщает о своей ликвидации, претензии принимаются в течение двух месяцев по т. 8-0572-19-47-29.

Господарським судом Харківської області (61022, м. Харків; пл. Свободи, буд. 5; Держпром, 8-й під'їзд) порушено провадження у справі про банкрутство Приватного підприємства «ESTUDIO DE ARTE» м. Харків, вул. Дарвіна 15, кв. 4, код 30288748, поточний рахунок № 260020014265 в АКРЕ «Регіон-банк», МФО 351254. Ліквідатор боржника — Алексеева О. Л. Адреса для кореспонденції: м. Харків, пр. Правди, 7, к. 265, тел. 47-75-56. ЧФЮФ «Лексус».

Господарським судом Запорізької області (Україна, 09001, м. Запоріжжя, вул. Сергія Тютеніна, 21/2) порушена справа № 5/4/229(02) про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничого підприємства «Енком» (код ЄДРПОУ 20492198; Україна, 69117, м. Запоріжжя, вул. Складська, 6; п/р 26000875 в 3-й КФ АППБ «Аваль» м. Київ, МФО 322960). Розпорядником майна призначено Кляшторну Олену Вадимівну (Україна, 69006, м. Запоріжжя, вул. Тригубенко, 13, кв. 2). Попереднє засідання 11 листопада 2002 р. в приміщенні господарського суду Запорізької області.

На картинах — міф

Тріпотить біля портрета митця вогник свічки у вестибюлі Житомирського краєзнавчого музею. У двох залах - виставка робіт Сергія Танадайчука. Відкрили її на сороковини його смерті...

«На Україні така сила-силенна краси, що душа завмирає від захвату...» — такий епіграф поставив він до одної зі своїх книг. Сергій теж творив красу — був народним майстром, етнографом, казкарем. Доля не вділила йому навіть сорока літ життя...

Представлені на виставці твори занурюють глядача у світ давньоукраїнського язичництва. Досить згадати хоча б деякі назви: «Даждбог», «Праяйце», «Золотий тур-олень», «Настання світу», «Дерево життя». Сергій Танадайчук займався не тільки живописом — у його доробку витинанки, писанки, пластика, малюнки-вірші... А про вириванки ви колинебудь чули? Вони теж представлені на виставці поряд із глиняними скульптурками та «паперовими килимками».

На відкритті виставки прозвучало ім'я Катерини Білокур. Не тому, що їх поставили в один ряд. Навіть саме входження в мистецтво в них зовсім різне. Катерина Білокур

жила в іншу епоху й була сільською жителькою, якій природа дала талант яскраво й своєрідно відтворювати прадавні традиції, що передавалися з покоління в покоління. А Сергій Танадайчук не традиційний, а професійний народний художник, як сказав про нього Петро Гончар — директор музею Івана Гончара. Дитинство митця пройшло в робітничому селищі цукровиків на Вінниччині, де першовитоки народної творчості давно знівелювалися. Останнім носієм традицій, як писав він сам, була мати, бо прийшла з глухого сільця. Найяскравіший його спогад — як вона розписувала писанки. Дуже жалкував, що не зберіг нічого, але ж її не стало, коли Сергію було всього тринадцять.

Танадайчук вважав, що якби залишився на своїй малій батьківщині, то малював би те, що й всі, тобто наслідував би побачене у ширшжиткових книгах і журналах: «Але, тікаючи з державної квартири, щоб не за-

валилася від сто-річної давності, приїхав до Петриківки, щоб навчитися гарному розпису. Пропрацювавши там півтора року, змушений був повернутися додому, але вже до Бердичева, де колись учився в училищі на механізатора».

Його чекало невлаштоване холостяцьке життя. Минуло чимало часу, перш ніж зумів заробити на маленьку кімнатку. Зате якою насиченою була його творча діяльність! Завідувач відділу декоративно-прикладного мистецтва Житомирського училища культури Анатолій Шевчук переконаний: з покоління в покоління має передаватися книга Сергія Плачинди «Легенди і міфи давньої України». Для її ілюстрування автор, хоч у Києві така конкуренція серед художників, не випадково зупинив свій вибір на Танадайчуку — чаклуну лінії й кольору, талановитому інтерпретатору

українського міфу. Сповнена роздумів видана торік у Києві збірка «Початок», яка була для нього одним з останніх прижиттєвих видань. А як не згадати про 21 випуск «самвидавчої» серії «Бердичівське народне мистецтво». Анатолій Шевчук, у колекції якого 120 витинанок Танадайчука, запевнив, що незабаром вони дійдуть до читачького загалу окремим виданням. Працюють шанувальники його творчості й над іншими книгами.

А ще Танадайчук залишив багатьох учнів, бо над усе любив працювати з дітьми, помічаючи дар Божий у найменшених.

...Знаєте, чому найбільше радів художник? Якщо раніше нас сприймала лише столична інтелігенція, писав він, то тепер і прості люди, а народне мистецтво і має жити передусім для народу.

Олексій КАВУН.
Житомир.

Фото автора.

Перший дзвінок докликався не всіх

Понад сто дітей із неблагополучних сімей повернуто до школи внаслідок проведення в Кіровоградській області всеукраїнського рейду «Урок».

Як повідомив начальник управління у справах неповнолітніх Кіровоградської облдержадміністрації Петро Погинайко, впродовж місяця спільно із правоохоронцями здійснено більш як сорок профілактичних рейдів: «Діти вулиці», «Вокзал», «Підліток», в ході яких виявлено 168 неповнолітніх, схильних до правопорушень. 14 із них влаштовано до притулку, 76 — повернуто в сім'ї, 39 — взято на облік.

Особливу увагу учасники акції, що триватиме ще протягом місяця, приділяють так званим неблагополучним сім'ям, у яких діти позбавлені належної батьківської опіки. Вже надано практичну допомогу 172 родинам. За участю благодійних організацій для них, а також для шкіл-інтернатів зібрано понад п'ять тонн гуманітарної допомоги.

Олег БОНДАР.
Кіровоград.

ЗНАЙ НАШИХ!

Народився двійник «Віагри»

Завдяки вітчизняним фармакологам народився аналог відомої «Віагри». Препарат «Потенціале» вже пройшов затвердження: обмежене клінічне випробування його терапевтичної ефективності провели в Інституті урології та нефрології АМН України. У дослідженні, що відбувалося за всіма вимогами МОЗ, взяли участь 60 пацієнтів віком від 18 до 65 років, які перебували на амбулаторному лікуванні у відділенні сексопатології і андрології інституту. Більшість з них після прийому заявили про значні переваги у порівнянні з іншими подібними препаратами, якими користувалися раніше. Вердикт експертів: пігулки практично не програють за ефективністю іменитішому супернику. Якщо і поступаються — то ціною. За словами директора уманського ЗАТ «Технолог» Олександра Беккермана, саме на Черкащині поставили вітчизняний витвір на потік — препарат, який вже з'явився в аптеках, на 20 відсотків дешевший за «Віагру».

Іван ЛАЗНЮК.
На знімку: директор ЗАТ «Технолог» Олександр Беккерман демонструє новинку.

Фото автора.

ІНІЦІАТИВИ

Комендантська година для неповнолітніх

Кримінальна міліція УМВС у Харківській області запропонувала на суд громадськості цікаву ініціативу: додатково заборонити на місцевому рівні продаж неповнолітнім тютюнових виробів і слабоалкогольних напоїв, а також заборонити їм з'являтися на вулицях без дорослих з 23.00 до 6.00. Начальник відділу кримінальної міліції у справах неповнолітніх Борис Радько занепокоєний тим, що неповнолітнім продають пиво, інші слабоалкогольні напої, що не вважаються алкоголем.

На його думку, чинне законодавство неконкретне і не завжди дає змогу покарати винних, які не бояться адміністративних штрафів. Якщо міліція отримає додаткові законні підстави, то місцеві виконавчі органи зможуть після подання третього протоколу позбавляти винних ліцензії на торгівлю підакцизними товарами. А для підлітків доступ до «кайфу» буде значно обмежено, що лише поліпшить криміногенну ситуацію.

Микола КОСИЙ.

Червоний хрест як знак біди

За даними управління з боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України в Луганській області, цього року в регіоні вилучено 1 тону 575 кг наркотичних речовин. Переважно — героїн та амфітилін. Цифра вражає, якщо уявити масштаби лиха і людські трагедії, котрі за цим стоять. До того ж, як свідчить статистика, наркоманія помолодшала. Наймолодшому з луганських наркоманів лише сім(!) років. А загалом, за офіційними даними, в області «сидять на голці» до семи тисяч осіб, але начальник управління боротьби з незаконним обігом наркотиків Григорій Соркін зізнається, що ця кількість значно більша. Боротьбу зі злом утруднює те, що наркоділки стають все більш вигадливими, вони добре оснащені технічно.

У невеличкому шахтарському містечку Теплогірську неподалік Стаханова нещодавно виявлено цілу оранжерейну ділянку конопель, розташовану... просто в житловому будинку. Висівання насіння конопель і виготовлення маріхуани відбувалося в одному місці, причому на

найвищому технічному рівні. На стінах приміщення, де росли коноплі, було встановлено світло-відбивну техніку для створення тепличного ефекту. Приміщення обладнане тепловими датчиками, вентиляційною і зрошувальною системами. Для поливу конопель, що росли в діжках і пластикових ящиках, використовувано іонізовану і збагачену киснем воду. Препарати для збагачення води й добрива надходили з-за кордону. На обладнання такої своєрідної лабораторії було витрачено три тисячі доларів.

— Було б помилкою вважати, — каже Григорій Соркін, — що наркоманія вразила лише великі промислові центри, а до сільської місцевості ця зараза ще не дійшла. Гай-гай! Наркоділки не визнають, не обирають класи, стани й терени. У Троїцькому районі, приміром, ми виявили цілу плантацію конопель, причому тому, як її утримувано, позаздрив би будь-який агроном. Серед наркоманів трапляються навіть священнослужителі. Що просто не узгоджується з християнською мораллю.

Оскільки без громадськості ми це соціальне зло не подолаємо, в Луганську розпочато роботу зі створення комітету матерів, у яких ростуть наркозалежні діти. Григорій Соркін вважає, що саме вони можуть зробити дуже багато. Відомі випадки, коли жінки самотужки ведуть розслідування і на будинках, де розташовані притони або мешкають продавці отрути, малюють червоні хрести. Матері прагнуть донести свій біль до найвищої влади, і є сподівання, що до них дослухатимуться більше.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Редколегія:
Сергій ПРАВДЕНКО,
Леонід БРОВЧЕНКО,
Анатолій ГОРЛОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,

Іван ІЛЛЯШ,
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
Світлана ПИСАРЕНКО,
Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників —
40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети
«Голос України»
Зам. 0311170.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

🌐 Internet: http://uamedia.visti.net/golos